

Gemensamt forum

Fokus barn och ungas hälsa

Agenda

- 09:30-10:00 Inledning och återblick 5 okt
- 10:00-10:40 Systemperspektiv: hälsofrämjande system och strategier för barn och unga i länet
- 10:40-11:00 *Paus*
- 11:00-11:30 Fyra hörn-övning
- 11:30-12:00 Politikens roll i systemet inkl. dialog
- 12:00-13:00 *Lunch*
- 13:00-13:40 Länsstyrelsens kartläggning av kommunernas folkhälsoarbete inkl. dialog
- 13:40-14:10 Säffle och Storfors: lokala exempel på hälsofrämjande system och strategier
- 14:10-14:30 *Paus*
- 14:30-15:20 Värmlandsstrategins arbetsmöte – resultat och dialog
- 15:20-15:30 Avslutning

SKR:s film - förtroendevalda om sin roll i folkhälsoarbetet

Film: förtroendevalda om sin roll i folkhälsoarbetet

Hör förtroendevalda ge sin syn på vikten av att arbeta hälsofrämjande och förebyggande, och politikens roll för att lyckas. De ger också sina bästa råd till nya förtroendevalda. Medverkande: Rachel De Basso, regionråd Jönköpings län, Behcet Barsom, regionråd Örebro län, Therez Almefors, kommunalråd Uppsala kommun och Annika Wallenskog, chefsekonom SKR. Filmen spelades in i januari 2023. Längd: cirka 4 minuter

Värmlandsstrategin

**Förbättra
livsvillkoren**

**Höja
kompetensen**

**Ett hållbart Värmland
som förändrar världen**

Det här ska vi göra!

**Utveckla
attraktiva platser**

**Stärka
konkurrenskraften**

BARN OCH UNGA SKA HA FRAMTIDEN FÖR SIG

Barn och unga ska ha framtiden för sig. För oss är det en självklarhet att alla unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina egna liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Vårt arbete tar sin utgångspunkt i FN:s konvention om barns rättigheter utifrån ett barnrättsperspektiv och barnets eget perspektiv. Bland annat ska alla barn och unga ha goda förutsättningar att gå vidare till studier och arbete och kunna ta tillvara sina egna unika möjligheter. Stabila, trygga och jämlika uppväxtvillkor är dessutom avgörande för att uppnå folkhälsomålet: att skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.

Genom att göra livet begripligt, hanterbart och meningsfullt för barn och unga, skapar vi förutsättningar för personlig och regional utveckling.

Barn och unga ska ha framtiden för sig

en del av
VÄRMLAND

Är det skillnad på barn och ungas hälsa och folkhälsa?

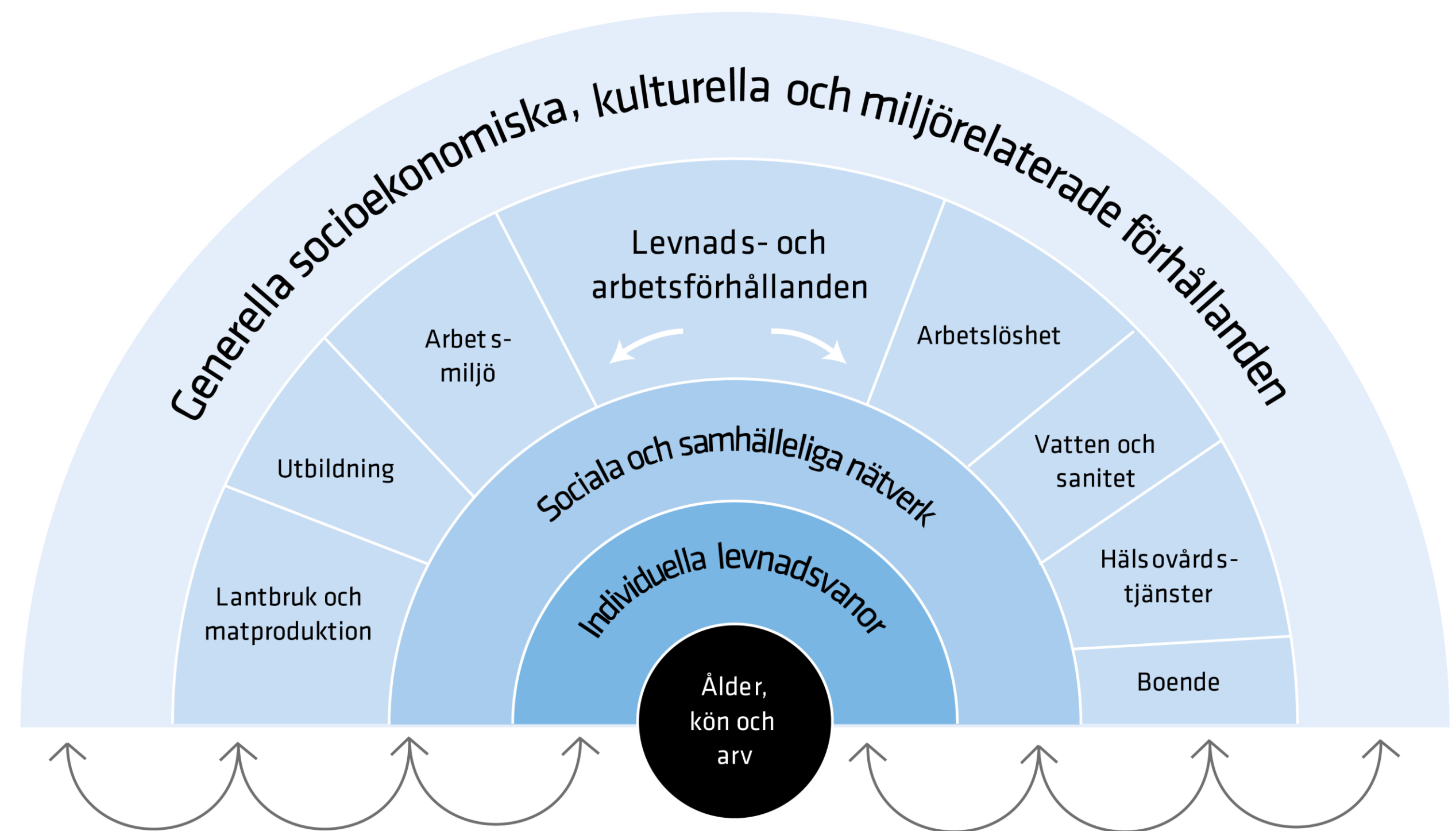
Hälsa definieras av WHO som "ett tillstånd av fullständigt fysiskt, mentalt och socialt välbefinnande och inte enbart frånvaro av sjukdom"
WHO, 1948

"Folkhälsa är ett samlingsbegrepp för hela befolkningens hälsotillstånd. Det handlar alltså om både hälsa och ohälsa. Begreppet gäller både nivån, exempelvis medellivslängden i befolkningen, och fördelningen av hälsa, exempelvis medellivslängden i olika grupper i befolkningen. En god folkhälsa innebär att hälsan är så god och så jämlikt fördelad som möjligt bland olika grupper i samhället, enligt WHO."
FoHM, 2022

Hälsans bestämningfaktorer

- Förutsättningar för hälsa (hälsans bestämningfaktorer) är ett **samspel** av faktorer som:
  - Faktorer som individer bär sig själva
  - Arv
  - Livsvillkor
  - Levnadsförhållanden
  - Levnadsvanor
- Politiska beslut
- Samhällets organisation och resurser
- Förutsättningar att fatta beslut som gynnar hälsan
- Åldersstrukturen i befolkningen

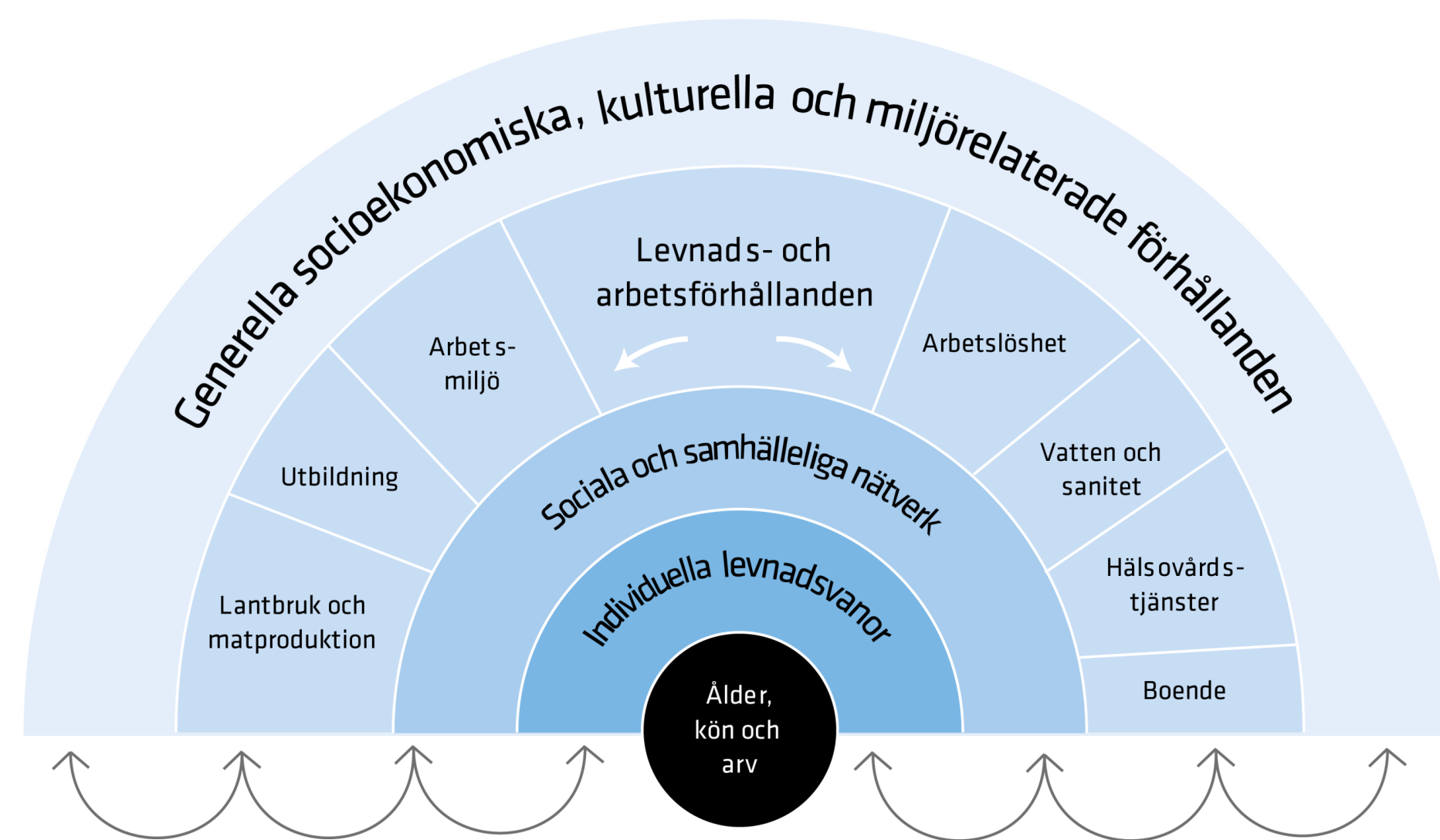
Dahlgren G, Whitehead M. (1991). Policies and Strategies to Promote Social Equity in Health. Stockholm, Sweden: Institute for Futures Studies.

Skydds- och riskfaktorer

Exempel skyddsfaktorer

- Möjligheter att fullfölja sina studier
- Främjande miljöer
- Goda levnadsvanor
- Sunda sociala relationer
- Trygga vuxna
- Framtidstro
- Delaktighet i frågor som berör barn och unga

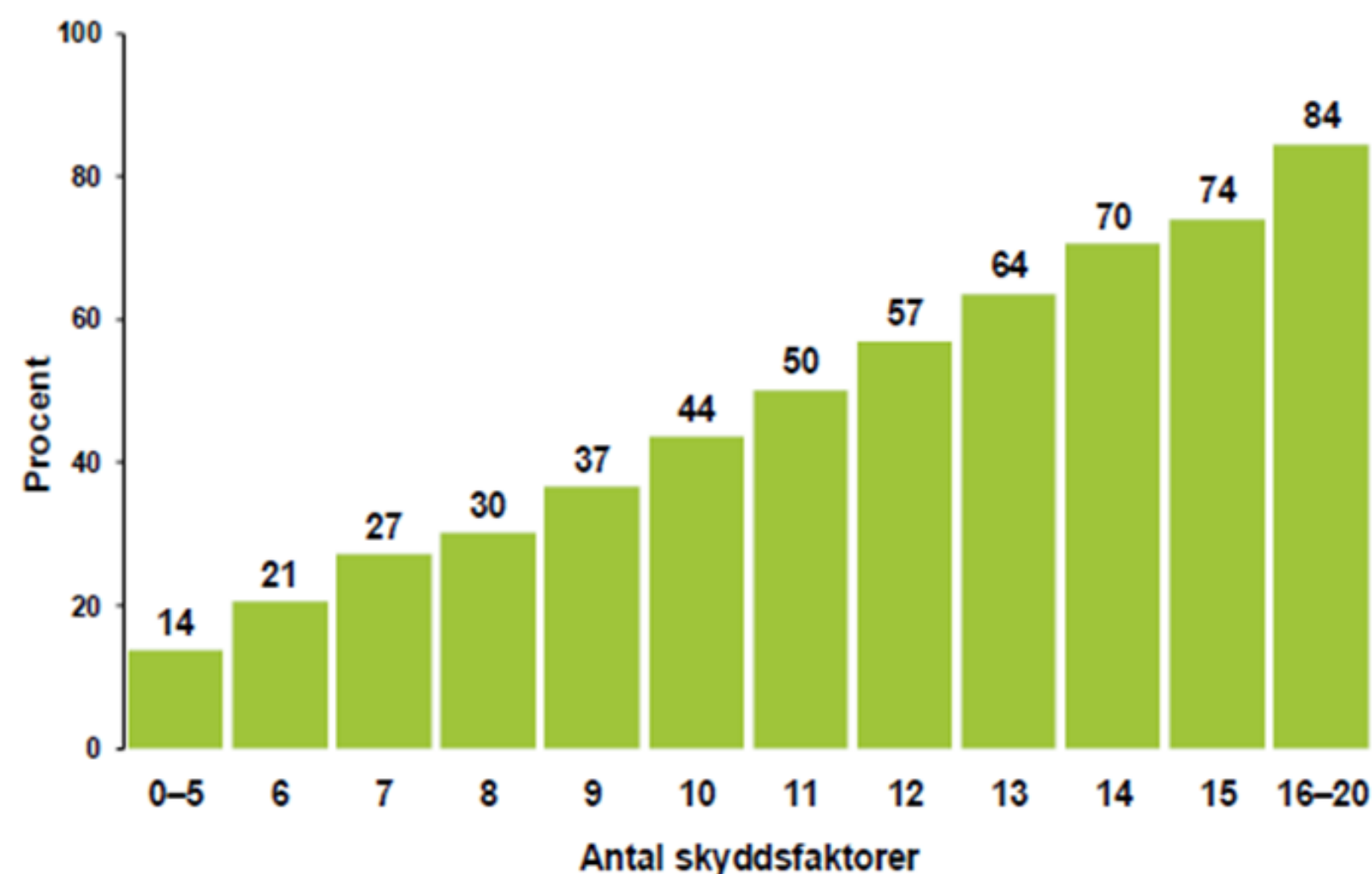
Dahlgren G, Whitehead M. (1991). Policies and Strategies to Promote Social Equity in Health. Stockholm, Sweden: Institute for Futures Studies.

Exempel Riskfaktorer

- Ofrivillig ensamhet
- För lite eller för mycket av levnadsvanorna
- Trångboddhet
- Arbetslöshet i familjen
- Svagt socialt nätverk
- Att inte få sina rättigheter tillgodosedda

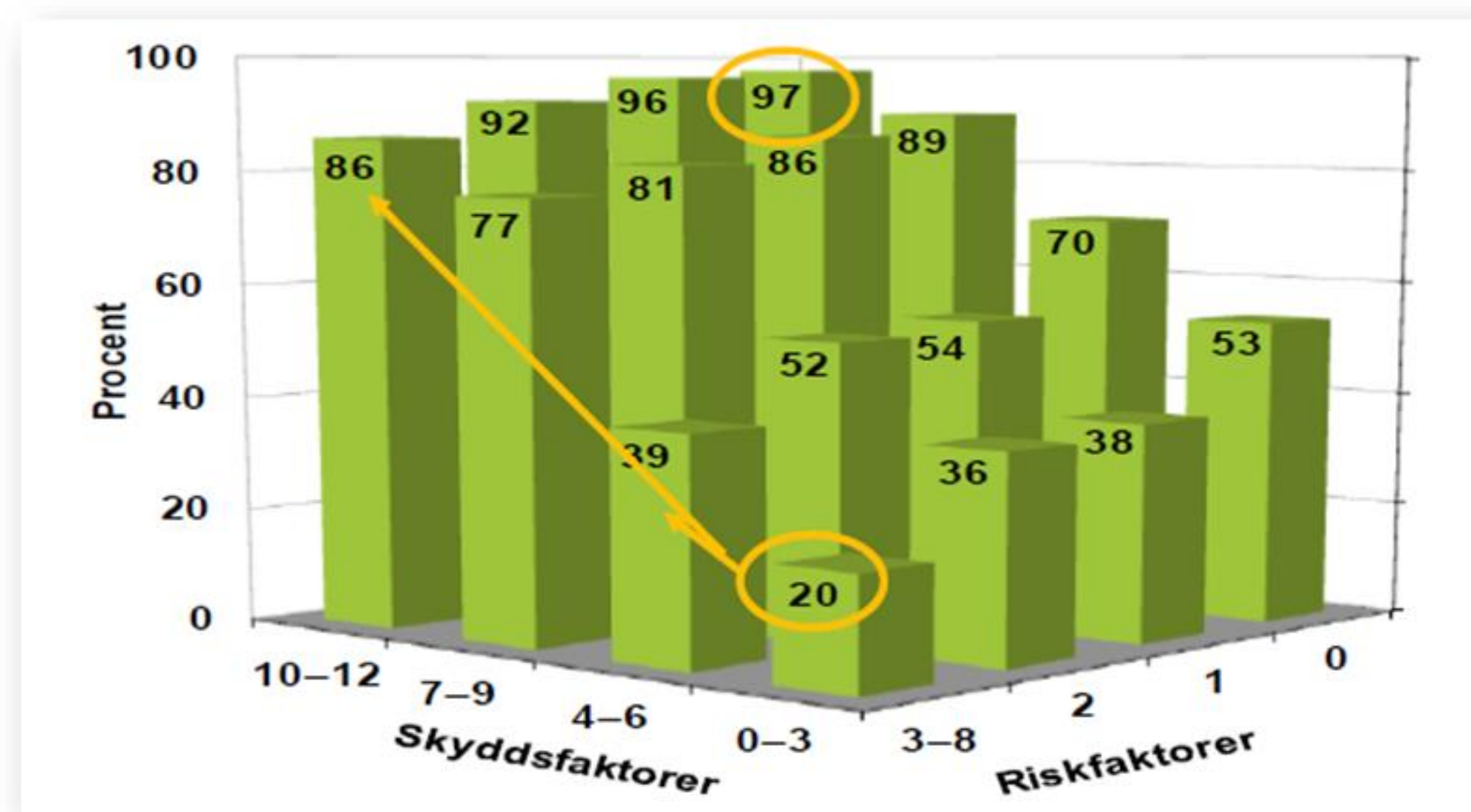
Ju fler skyddande faktorer, desto bättre hälsa

Samband mellan god hälsa och antal skyddsfaktorer. Figuren visar andel som svarat "varje dag" på påståendet "Jag mår bra"

Hälsa, levnadsvanor och livsvillkor ur ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv
Resultat från hälsosamtal i skolan – ELSA i Örebro län läsåret 2015/2016

tvecklinga.regionorebrolan.se/siteassets/regional-utvecklinga/dokument-regional-utvecklinga/dokument-valfard-och-

Andel ungdomar med god hälsa indelat i olika grupper med olika antal skydds- och riskfaktorer.

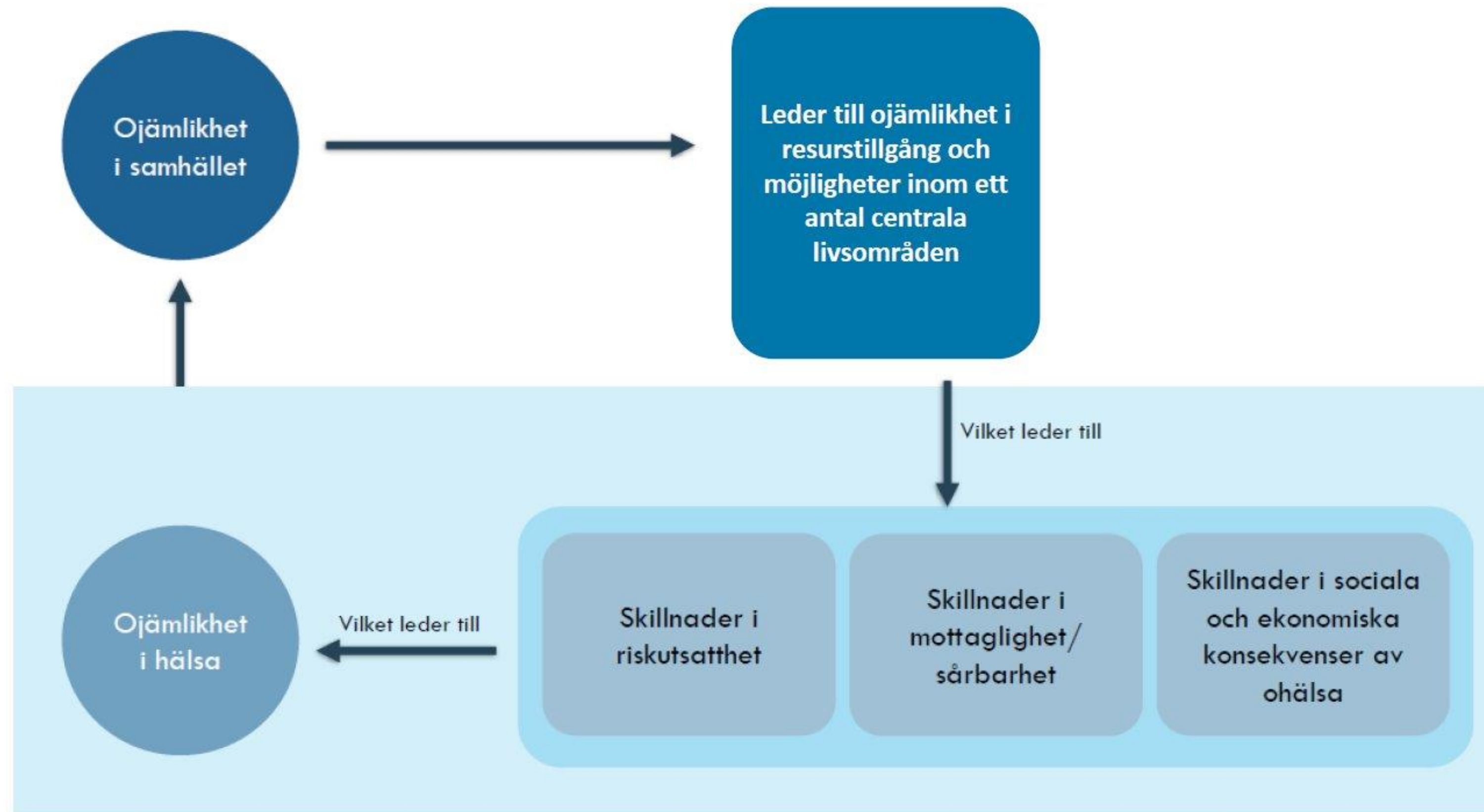

Att bygga freden och att vinna kriget

Varför är det så viktigt att arbeta för god och JÄMLIK hälsa?

Att skapa jämlika förutsättningar

GÖRA LIKA

GÖRA OLIKA

RIVA HINDER OCH HITTA
NYA ARBETSSÄTT

Systemperspektiv

Hälsöfrämjande system och strategier för barn och unga i länet

Film det hänger ihop

Film - det hänger ihop

Det hänger ihop är en kort animerad film som visar hur en samhällsutmaning – i det här fallet att många utomeuropeiskt födda kvinnor står långt från arbetsmarknaden – kan förstås både som en fråga om mänskliga rättigheter, om jämställdhet, folkhälsa och barnets rättigheter. Budskapet är att horisontella sakområden hänger ihop och förstärker varandra, och att de tillsammans kan bidra till en jämlik och jämställd välfärd.

Agenda 2030

Internationella konventioner om mänskliga rättigheter

Diskrimineringslagen

Lagen om FN:s konvention om barnets rättigheter

Arbetsmiljölagen

Hälsa- och sjukvårdslagen

Skollagen

Lagen om regionalt utvecklingsansvar

Jämställdhetspolitiska mål och målområden

Samtyckeslagen

Socialtjänstlagen

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Folkhälso-politiska mål och målområden

Plan- och bygglagen & Miljöbalken

Socialförsäkringsbalken

Livsmedelslagen

Alkohollagen & Lagen om tobak och liknande produkter

Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete

Föräldrabalken

Gemensamt mål: God och jämlik hälsa

Agenda 2030

God hälsa och välbefinnande, minskad ojämlikhet, jämställdhet, ingen fattigdom, god utbildning för alla

Med mera...

Långsiktigt mål i Region Värmlands folkhälsstrategiska plan

God, jämlik och jämställd hälsa och bäst i Sverige på folkhälsa.

Ett av Värmlands- strategins mål för att förbättra livsvillkor

God och jämlik hälsa.

Övergripande folkhälsomål i den nationella folkhälsopolitiken

Att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Nya Perspektiv

God och jämlik hälsa, god kvalitet, hållbart och uthålligt

Strategi för hälsa

God och jämlik hälsa

God och nära vård, hälsa, och omsorg

God och jämlik hälsa

Förutsättningar för hälsa

- Förutsättningarna för hälsa kan grupperas på olika sätt
  - Ett sätt är hälsans bestämningsfaktorer-modellen
- I Sverige grupperar vi förutsättningarna för hälsa i åtta målområden
  - Centrala livsområden där resursbrister och sårbarheter är särskilt avgörande för jämlik hälsa samt system som påverkar befolkningens hälsa
  - Målområden är påverkbara
- De åtta målområde kallas för **den nationella folkhälsopolitiken**
  - Det antogs av riksdagen i april 2018
  - Det tydliggör **hela samhällets ansvar för att genomföra folkhälsopolitiken**

Folkhälsomålen

Det övergripande nationella folkhälsomålet:

Att ska skapa
samhälleliga förutsättningar
för en god och jämlik hälsa
i hela befolkningen,
och sluta de påverkbara hälsoklyftorna
inom en generation.

Folkhälsopolitiken

Åtta målområden

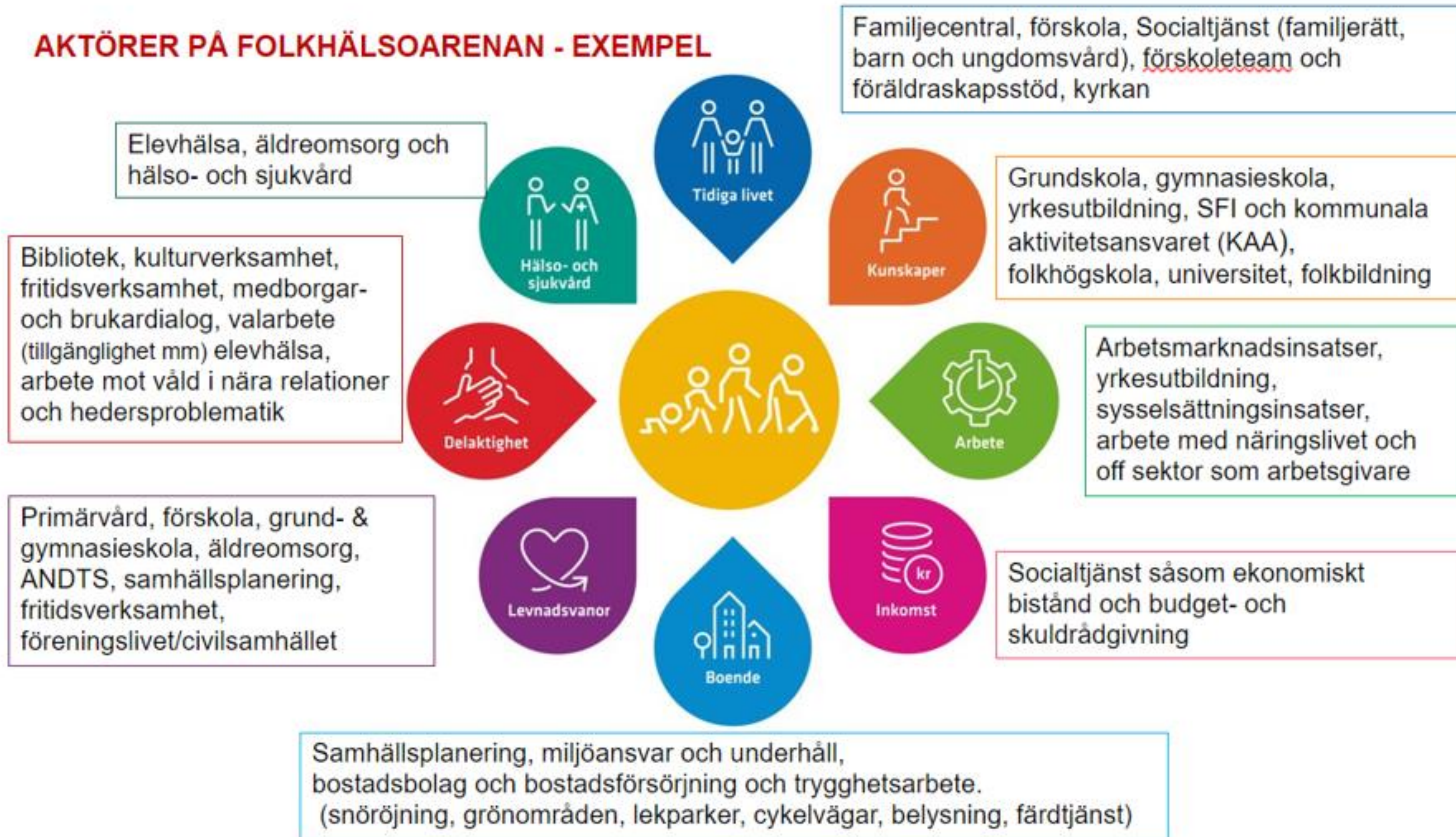
1. Det tidiga livets villkor
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter
5. Boende och närmiljö
6. Levnadsvanor
7. Kontroll, inflytande och delaktighet
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

En god och jämlik hälsa – åtta målområden

AKTÖRER PÅ FOLKHÄLSOARENAN - EXEMPEL

Barnkonventionens grundprinciper och barnsyn

Artikel 2

Icke-diskriminering

Artikel 6

Liv och utveckling

Artikel 3

Barnets bästa

Artikel 12

Delaktighet och
inflytande

Artikel 4 och 42

- I fråga om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna, dvs målsättningsartiklarna – staterna ska till fullo utnyttja sina tillgängliga resurser.
- Konventionen ska vara allmänt känd för både vuxna och barn.

JO granskar beslutsprocesser

Barnkonventionen kräver att beslutande myndighet så långt det är möjligt har försäkrat sig om att barnets bästa har kommit med och redovisats i beslutsprocessen. Besluten måste innefatta ett barnperspektiv.

Den närmare innebörden av barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall utifrån en bedömning av de individuella förhållandet. Så långt som möjligt ska såväl kortsiktiga som långsiktiga effekter för barnet beaktats.

(JO - 2022-06-28 Dnr 822-2022)

Agenda 2030

- Jämlikhet i hälsa är en grundsten i ett socialt hållbart samhälle
- Mänskliga rättigheter är integrerade i agendan
- Arbetet med folkhälsan är en drivkraft i arbetet för Agenda 2030

Nationella hälsostrukturer och program för alla barn och unga

Nationellt hälsovårdsprogram Barnhälsovård (0-5 år)

För alla	För alla vid behov
<p>Hälsövervakning - att följa barns hälsa, utveckling och livsvillkor:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tillväxt Allmän somatisk undersökning Psykomotorisk utvecklingsbedömning Språk/kontakt/kommunikation Beteendebedömning Samspel mellan barn och föräldrar Relation med andra barn och vuxna Psykiska och sociala familjeförhållanden <p>Hälsofrämjande arbete (levnadsvanor och miljö):</p> <ul style="list-style-type: none"> Spädbarnsvård Amtning, tillväpning till annan kost Kost Tandhälsa Fysisk aktivitet Lek och Kultur Barnsakerhet Förebygga ekakvöld (abusive head trauma) Förebygga SIDS (plötsligt spädbarnsöd) Tobak Alkohol/droger Väld i nära relationer <p>Hälsofrämjande arbete (samspel och relationer)</p> <ul style="list-style-type: none"> Främja tyrbort föräldraskap Främja barnets utveckling kompetens och delaktighet <p>Stöd i föräldraskapet (individuellt/grupp):</p> <ul style="list-style-type: none"> Hembesök Individuella samtal Föräldragrupp Teamarbete/Nätverk <p>Barnets/vårdnadshavarnas psykiska hälsobehov bedömda</p> <ul style="list-style-type: none"> Följa och uppmärksamma barnets psykiska hälsa Följa och uppmärksamma föräldrars/partners psykiska hälsa	<p>Samtal, värdeinsatser efter behov</p> <p>Uppföljning som bestämmer om insatser som finns eller inte är nödvändiga i universella hälsoövervakning, tidigare och nuvarande livsvillkor m.m.)</p> <p>Föräldrabesök och stöd i skapande av skyddande miljöer</p> <ul style="list-style-type: none"> Föräldrabesök Emotionella och psykologiska problem eller faktiska hälsa, utveckling, beteende och familjeförhållanden Samtal med övriga föräldrar Barn från andra länder <p>Vidare kartläggning och bedömning av barnets utveckling, fysiska och psykiska hälsa och sociala situation</p> <p>Hälsövägledning - motivera till förändrade levnadsvanor i familjen (tobak, alkohol, kost, fysisk aktivitet)</p> <p>Utökat föräldrastöd individuellt eller i grupp, inklusive hembesök (sjuksköterska, läkare, psykolog, konsulter)</p> <p>Stödsamtal vid nedstämdhet/depression postpartum</p> <p>Tvårprofessionell konsultation/samverkan kring barn och familj med ökade behov</p> <p>T.ex. med:</p> <ul style="list-style-type: none"> Psykolog för barnhälsovården Mödrhälsovård och elevhälsa Socialtjänst Sjuk- och tandvård Öppen förskola Barnomsorg Övriga <p>Bedömning och vaccination av barn med ökad risk för smitta och/eller ofullständig vaccination</p> <p>Utökad D-vitamin substitution</p>

Bästa möjliga fysiska, psykiska och sociala hälsa.

Främja hälsa och utveckling.

Förebygga ohälsa.

Tidigt identifiera och initiera åtgärder.

Elevhälsan (förskoleklass – gymnasiet)

Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande.

Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Nationellt vaccinationsprogram (0 år- åk 9)

Ger barn och unga skydd mot elva sjukdomar

Nationell styrning av tandvård för barn och unga (0-23 år)

Tandvårdslagen

Nationella riktlinjer

Utökat nationellt hälsoprogram (0-20 år)

Regeringsuppdrag till Socialstyrelsen och fem andra myndigheter att utveckla ett nytt hälsoprogram för hela åldersspannet.

[Länk](#)

Exempel på andra nationella strategier

- En uppväxt fri från våld
  - Gäller varje barn och oavsett typ av våld och oavsett våldsutövare. Vi ska förebygga våld, upptäcka våldsutsatthet, ge skydd, vård och stöd vid behov.
- Det handlar om livet: nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention
  - Ökade investeringar i barn och unga för en god psykisk hälsa genom hela livet
- Nationell ANDTS strategi
  - Barn och unga ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av ANDTS
- Nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd
  - Universell och riktat föräldraskapsstöd som en bas i hälsofrämjande arbete
- Nationell strategi för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter – En god, jämlik och jämställd sexuell och reproduktiv hälsa i hela befolkningen
- Strategi för hälsa
  - Att skapa förutsättningar för ett mer hälsofrämjande samhälle.

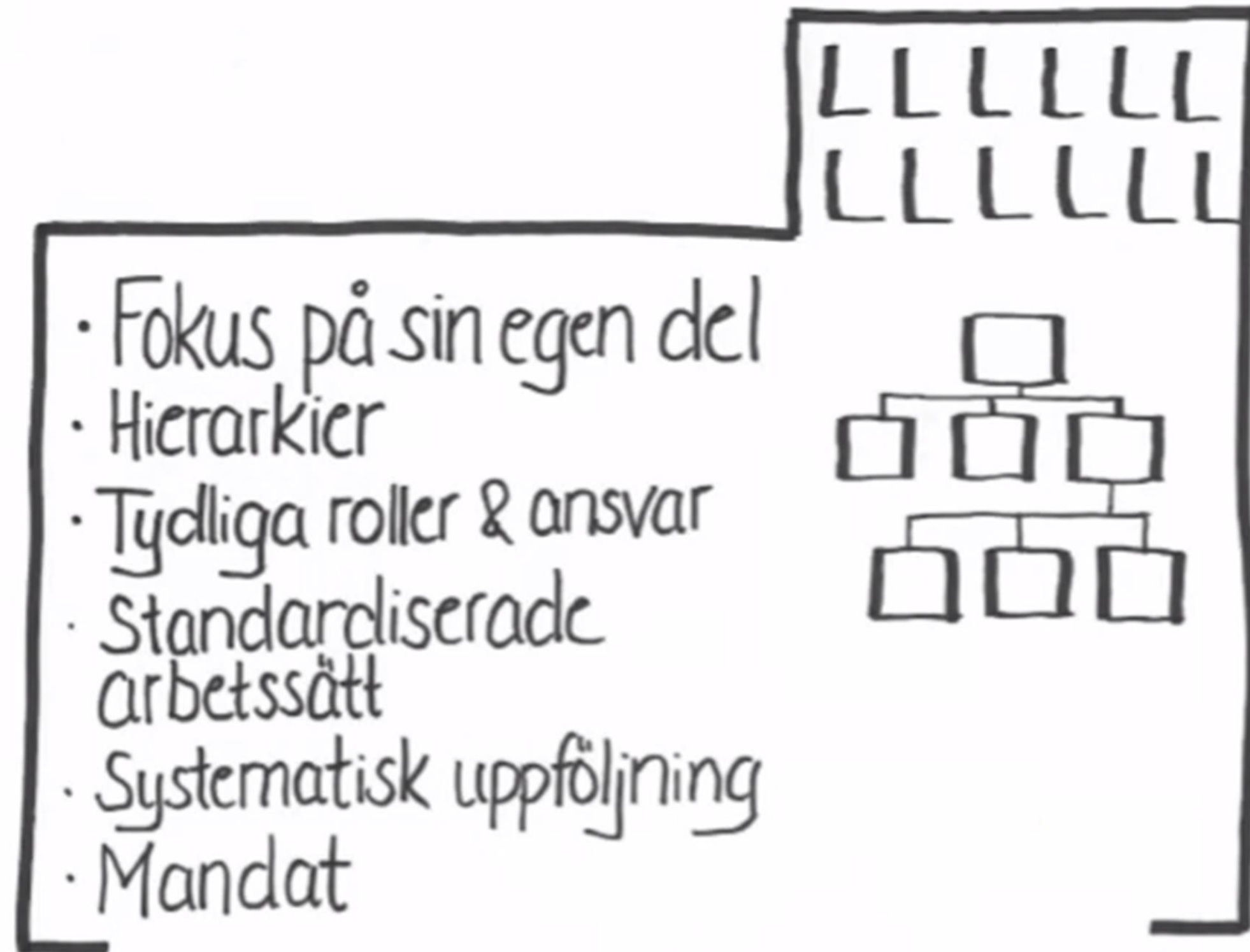
Nya Perspektiv

Nya perspektiv

Nya Perspektiv är samverkan och samordning mellan Värmlands 16 kommuner och Region Värmland inom barn och utbildning, socialtjänst, vård och omsorg samt hälso- och sjukvård inklusive tandvård. Med fokus på invånarnas behov.

Varför samverkan?

Att leda inom en organisation

Att leda mellan organisationer

SAMVERKANS TRAPPA (A. ERIKSSON)

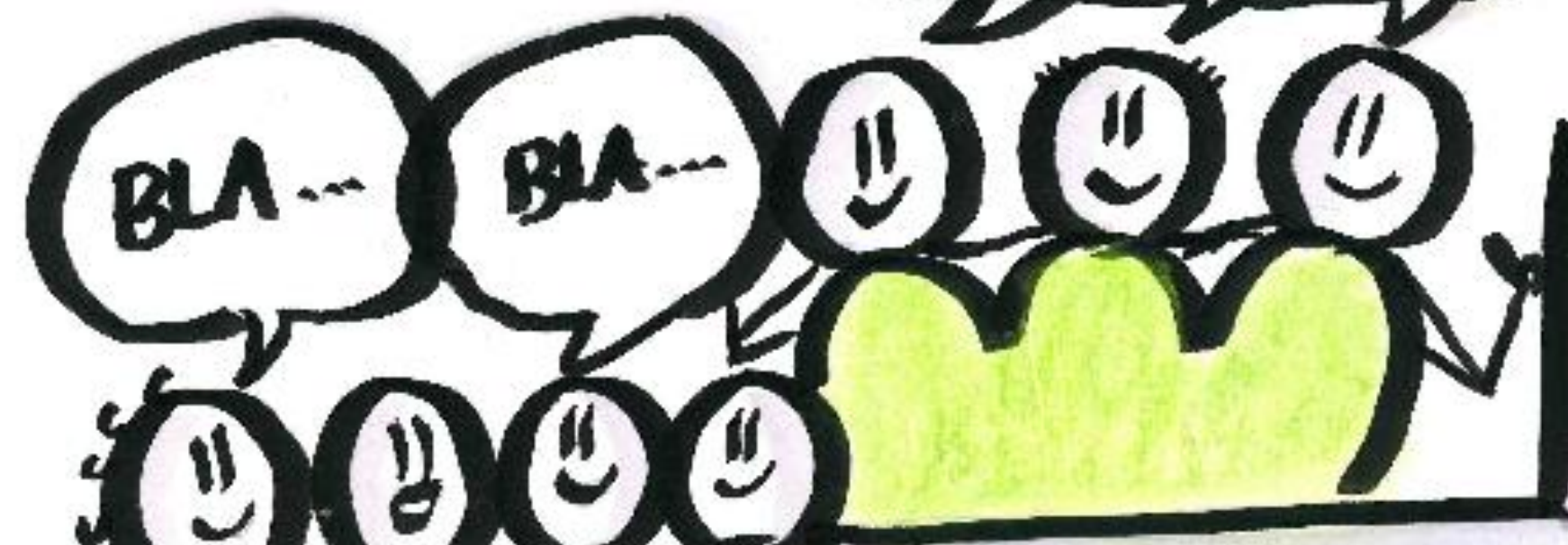
POLITISKT INRIKTNINGSDOK.

VI HAR GEMENSAMMA MÅL & AMBITIONER

SAMARBETA

Aktörer agerar tillsammans
→ målsättning
Beslut gynnar det gemensamma

SAMNERKA

Samordning processer & strukturer
Etablerat samverkanssystem

SAMSYN

Mål och ambitioner
• GOD OCH JÄMLIK HÄLSA
• GOD KVALITET
• HÅLLBART OCH UTHÅLLIGT

SAMTALA

Informationsutbyte
Utforskande av perspektiv

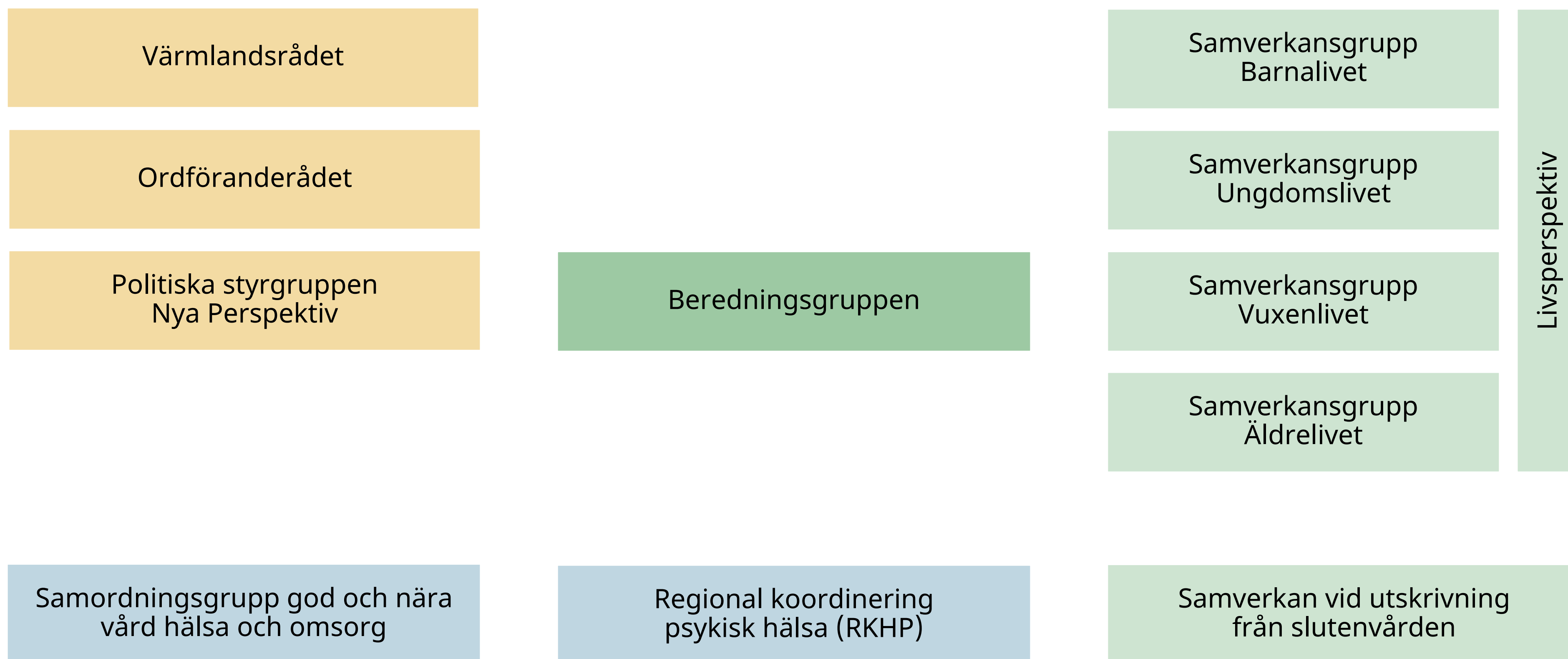
MÖTAS

Gränsöverskridande möten

Nya perspektivs organisering

■ Finansieras av statliga bidrag

Nya Perspektiv

- Politiska styrgruppen
- Politiska inriktningsdokumentet och Aktuellt perspektiv
- Seminariet och konferenser
- Beredningsgruppen, samverkansgrupper och samordningsgrupper
- Regionala stödstrukturer (RSS)
- Nätverk
- Enheten Nya Perspektiv

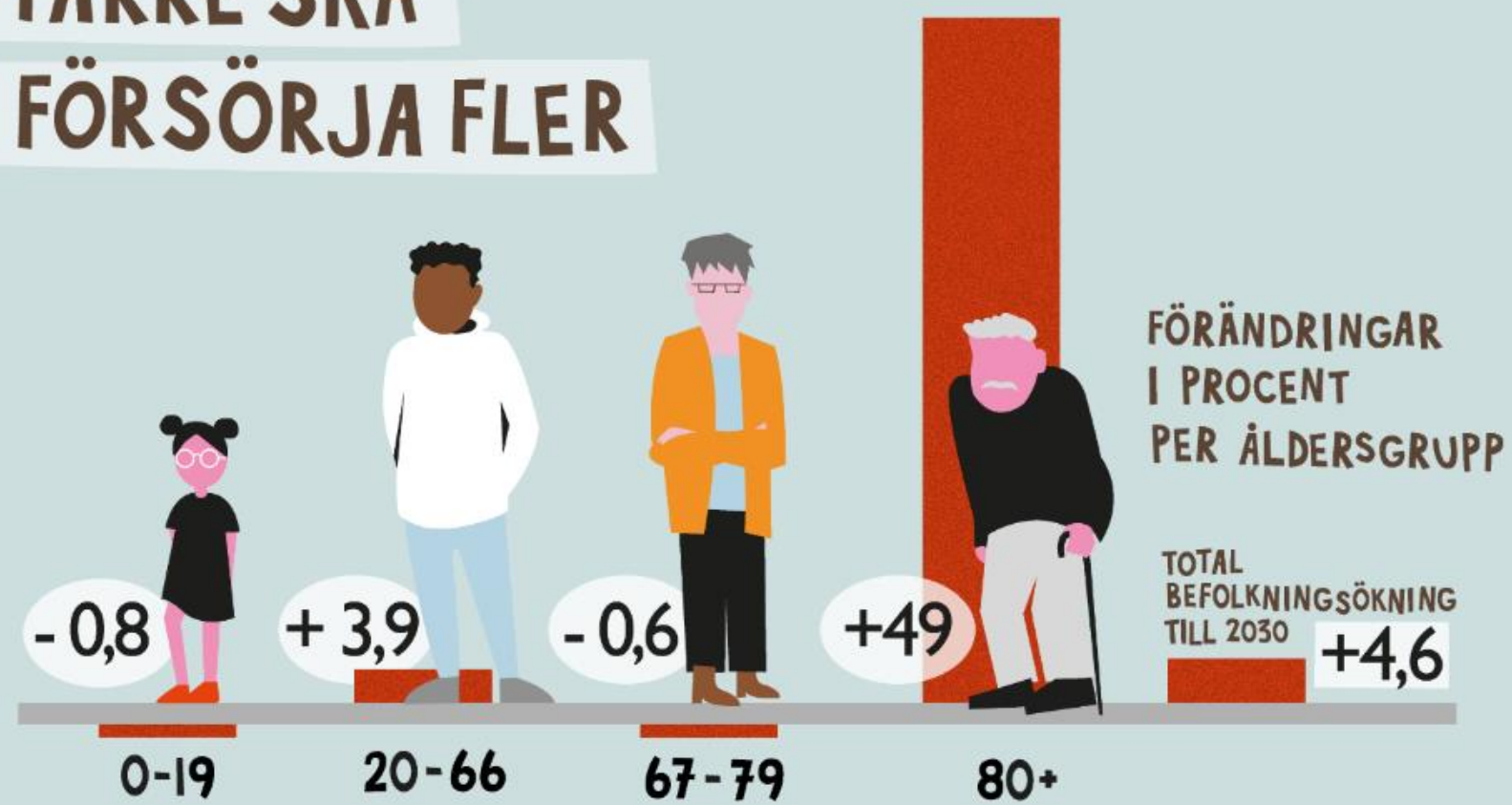

Omställning till nära vård, hälsa och omsorg

FÄRRE SKA FÖRSÖRJA FLER

VARFÖR STÄLLER VI OM TILL NÄRA VÅRD? HÄLSA & OMSORG

DIGITALISERING FÖRÄNDRAR BETEENDEN

FRÅN FOKUS
PÅ ORGANISATION

- TILL FOKUS PÅ
PERSON OCH RELATION

FRÅN ISOLERADE VÅRD
OCH OMSORGSINSATSER

- TILL SAMORDNING UTIFRÅN
PERSONENS FOKUS

NÄRA VÅRD

HÄLSA &
OMSORG

FRÅN REAKTIV

- TILL PROAKTIV OCH HÄLSOFRÄMJANDE

FRÅN INVÅNARE
OCH PATIENTER
SOM PASSIVA MOTTAGARE

- TILL AKTIV MEDSKAPARE

Framtidens Värmland

Tillsammans utvecklar vi god och nära vård, hälsa & omsorg

God och jämlik hälsa

Från

- Fokus på organisation
- Isolerade vård- och omsorgsinsatser
- Invånare och patienter som passiva mottagare
- Reaktiva insatser

Till

- Fokus på person och relation
- Samordning utifrån personens fokus
- Invånare och patienter som är aktiva medskapare
- Proaktivt och hälsofrämjande arbete

Gemensam färdriktning

Principer som guidar oss i arbetet

Invånarna avgör om det vi gör är värdeskapande.

Gemensamma beslut och aktiviteter ska leda i målbildens riktning och vi är gemensamt ansvariga för länets resultat.

Vi skapar förutsättningar för hållbara arbetsplatser och tar tillvara på medarbetarnas kompetens.

Vi bygger relationer med, och har positiva förväntningar på varandra.

Proaktivitet är i fokus för att öka hälsa och friskfaktorer.

"Jag är en viktig och delaktig medskapare"

"Jag får rätt hjälp och stöd i rätt tid"

"Vi bemöter varandra med respekt"

"Vård och stöd utgår och samordnas från mina behov och resurser"

"Jag har ett kontinuerligt, personligt och tillitsfullt stöd"

 Vi startar alla från olika utgångspunkter

 Vi börjar med det enkla

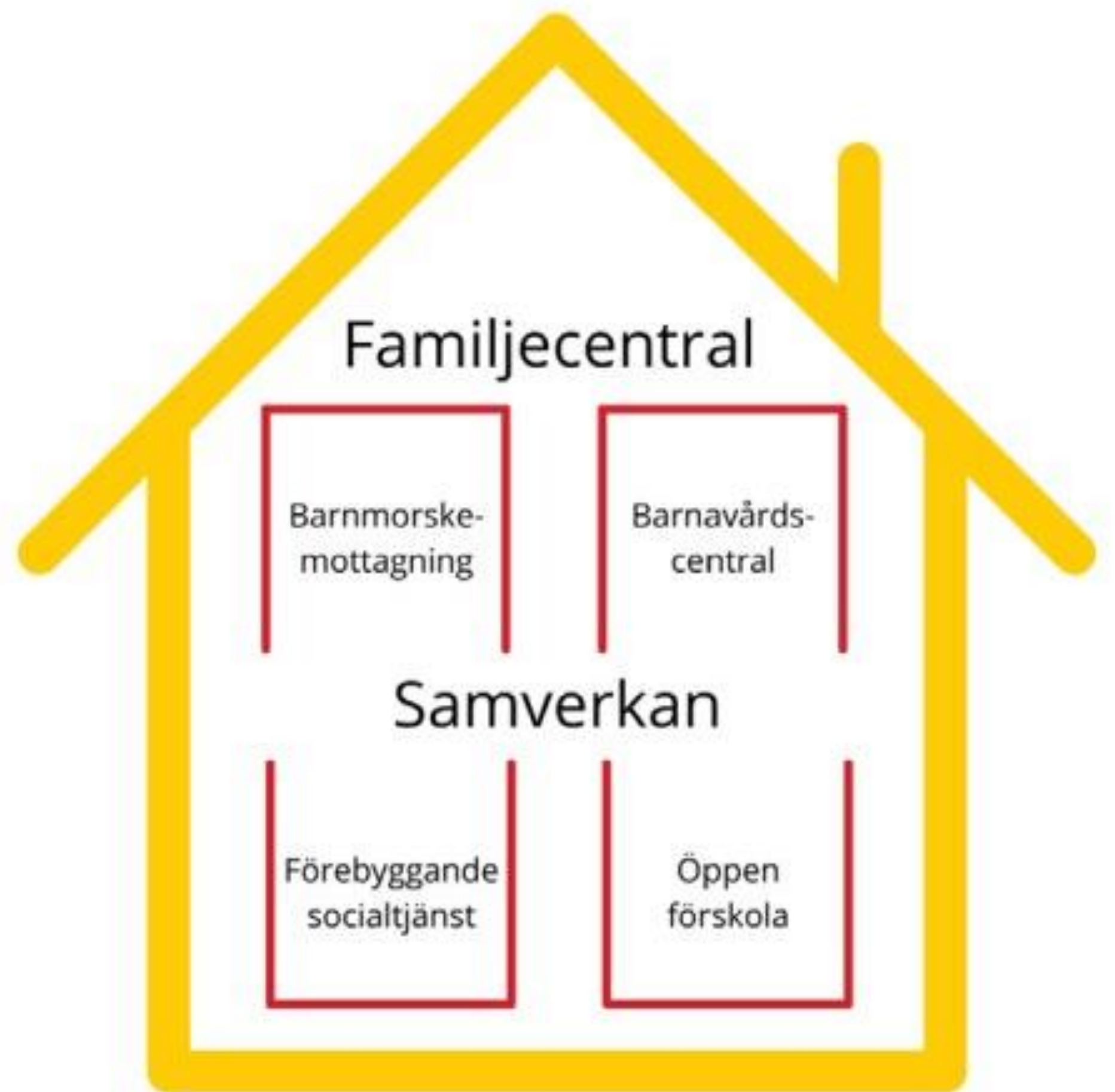
 Vi har små utmaningar att tackla

 Vi har större hinder att bestiga

 Vi når vårt mål: God och jämlik hälsa

Exempel på regional samorganiserad hälsofrämjande och förebyggande verksamhet för barn och unga

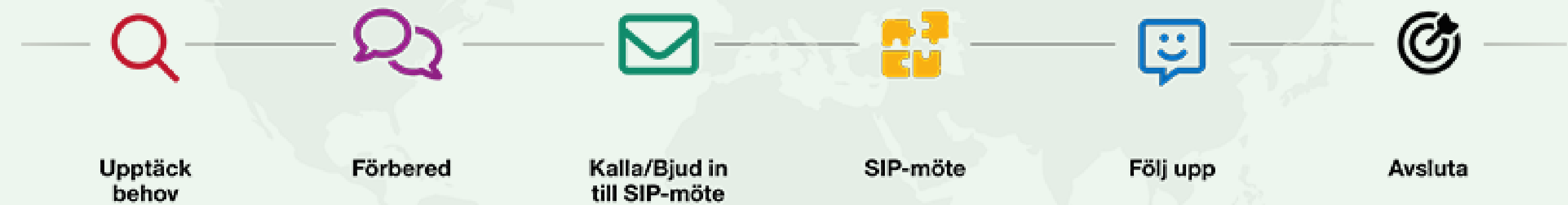

Strukturerad samverkan kring enskilda barn och unga

Barnhälsoteam

Samordnad individuell plan, SIP

Folktandvården – en viktig folkhälsoaktör

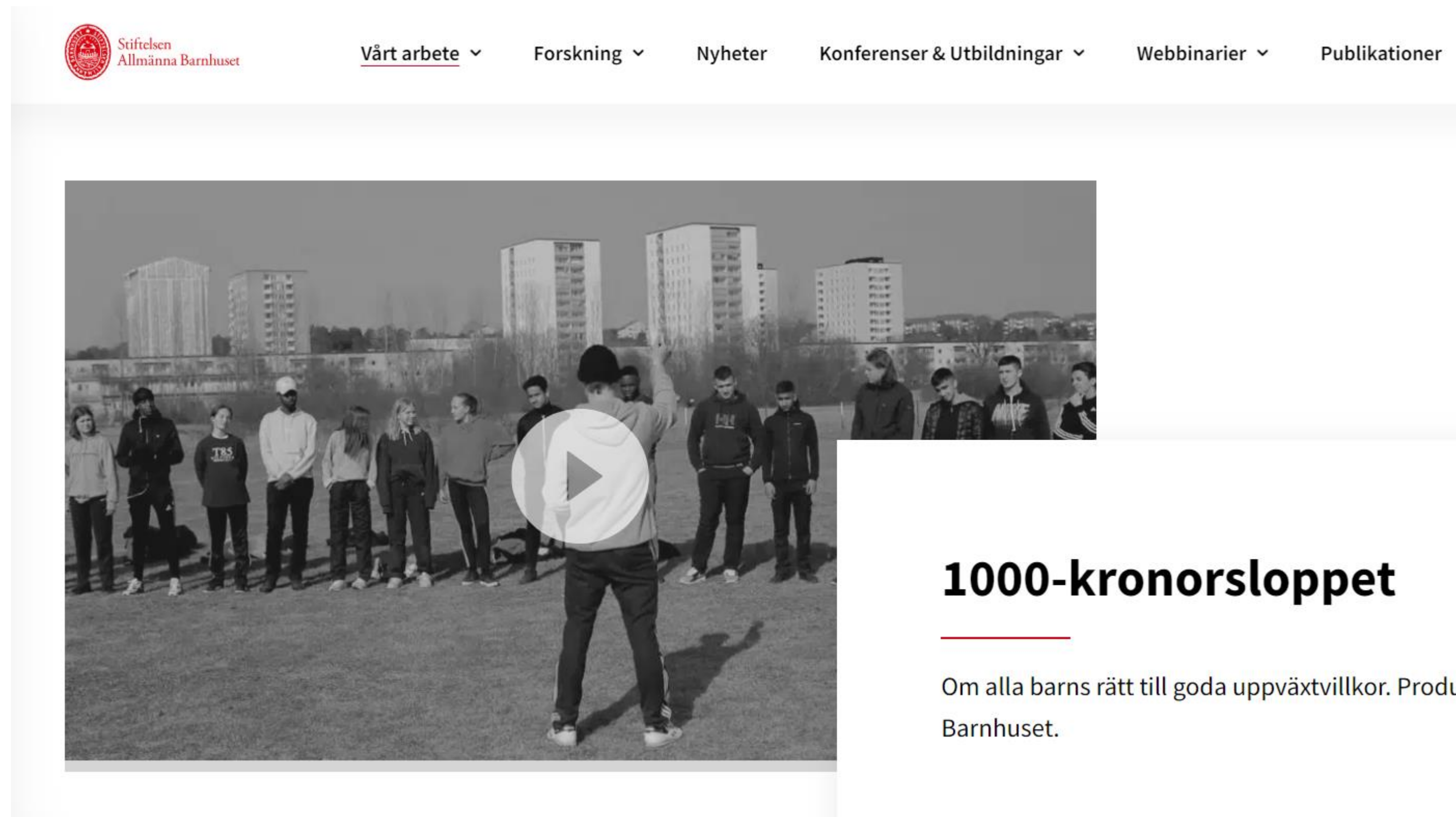
Fyra hörn-övning

Vad är det som påverkar barn och ungas hälsa?

Film

<https://youtu.be/obGT-aJN8YM>

Stiftelsen
Allmänna Barnhuset

Vårt arbete ▾ Forskning ▾ Nyheter Konferenser & Utbildningar ▾ Webbinarier ▾ Publikationer

1000-kronorsloppet

Om alla barns rätt till goda uppväxtvillkor. Producent: Barnhuset.

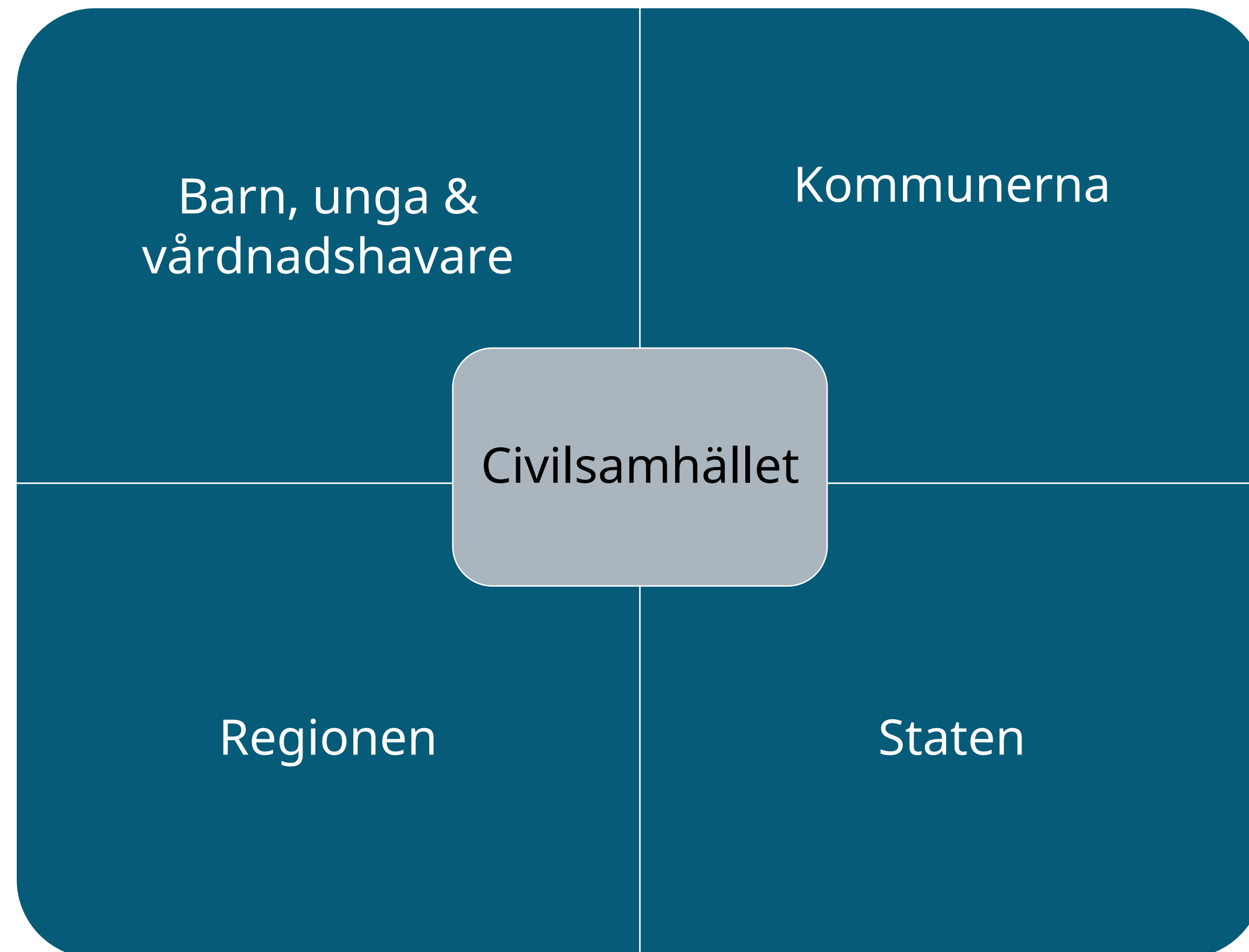
Skyddsfaktorer - barn och ungas hälsa

- Tillhörighet och känna att man är en del av ett sammanhang
- Livet känns begripligt och meningsfullt
- Växa upp i trygga förhållanden
- Goda vuxenkontakter, sociala nätverk och socialt stöd
- Resiliens, motståndskraft
- Trygghet, tryggt boende och bostadsort
- Tillgodosedda mänskliga rättigheter
- Delaktighet och inflytande i demokrati
- Tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter
- Trivsel i skolan
- Ekonomisk trygghet
- Hälsöfrämjande fysiska miljöer

Vilka av skyddsfaktorerna har barn, unga, eller föräldrar makt att påverka? Vilka har kommuner, regioner och staten?

Skyddsfaktorer - barn och ungas hälsa

**Hur kan vi bygga ett samhälle i Värmland
där alla barn och unga startar från
samma startlinje?**

Att leda i komplexitet

Film

<https://skr.se/skr/halsasjukvard/utvecklingavverksamhet/strategiforhalsa/presentationsmaterial.13432.html>

Att styra i komplexitet

Klara Palmberg Broryd, PhD, strategi- och förnyelsedirektör i Nacka kommun, pratar om vikten att den högsta ledningen inom politik och förvaltning pratar ihop sig om övergripande målsättningar som alla kan bära och sedan fokusera på resultaten. Längd: 4 minuter.

Olika motiv/incitament att främja hälsa och förebygga ohälsa

- Rättighetsperspektivet – tillgodose rättigheter, utjämna skillnader i befolkningen.
- Resursutnyttjandet i offentlig sektor är ohållbart. Trycket på socialförsäkringssystemet, rättssystemet m.m. är för stort.
- Framtidens välfärd, bemanning och finansiering hänger på att vi har en frisk, arbetsför befolkning som kan möta de demografiska utmaningarna.

→ **Man kan se det som en smart investering oavsett politisk färg.**

Som förtroendevald är det viktigt att fatta beslut som:

- Möjliggör långsiktighet och ihärdighet.
- Är vetenskapligt förankrade – utgår från det forskningen säger om verksamma metoder/insatser.
- Främjar gemensamt ansvarstagande samt samverkan/samordning över organisations- och verksamhetsgränser. Helhetssyn på människan i ett fragmentiserat system.
- I ekonomiskt tuffa tider - bevara de breda, främjande och förebyggande verksamheterna som når alla barn, unga och (många) vårdnadshavare. De generella resurserna skyddar även särskilt utsatta barn.

SKR: Förtroendevalda ger förutsättningar för välfärd och hälsa

God och jämlik hälsa - en utvecklad folkhälsopolitik (regeringen.se)

Som förtroendevald kan du efterfråga:

Uppföljningar/utvärderingar av:

- Hälsoutfall hos olika grupper i befolkningen.
- Resultat och effekter av genomförda främjande och förebyggande arbete/insatser.

Konsekvensanalyser inför beslut

Hälsokonsekvensanalyser - minimera de negativa och öka de positiva hälsoeffekterna

Barnkonsekvensanalyser - säkerställa att barns rättigheter finns med i beslutsfattandet

Politiska beslut som påverkar livsvillkoren och därmed folkhälsan

Exempel från nationell nivå

- Införandet av det svenska skollunchsprogrammet från mitten av 40-talet. Bidrar till näring under dagen, bättre koncentration och kompenserar socioekonomiska skillnader.
- LSS-reformen på 90-talet. Rättighetslagstiftning som syftar till att främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för personer med vissa genomgripande funktionsnedsättningar.
- Utbyggnad av förskoleverksamheten, avgiftsfri förskola (1975).
- Ny sexualbrottslagstiftning (samtyckeslagen, 2018).

Politiska beslut som påverkar livsvillkoren och därmed folkhälsan

Exempel från regional och lokal nivå

- Avgiftsfri kollektivtrafik för barn och ungdomar finns i vissa regioner och kommuner. Det gynnar rörelsefriheten och tillgången till meningsfulla fritidsaktiviteter – motverkar ojämlikhet. Bonus: minskat koldioxidutsläpp. Se t.ex. Region Stockholm, Göteborgs kommun.
- I Nacka kommun erbjuds avgiftsfri kulturskola för barn i familjer med ekonomiskt bistånd – gynnar deltagande på lika villkor. Kulturutövande främjar hälsa.
- Samverkan med civilsamhället genom generella och riktade bidrag samt olika former av avtal/överenskommelser. Civilsamhällets aktörer kan nå grupper som offentliga aktörer missar. De bidrar till trygghet, meningsfulla aktiviteter, sociala sammanhang i närsamhället m.m.

Dialogfrågor – välj en eller flera som ni vill diskutera runt bordet

1. Hur kan ni som förtroendevalda bidra till ökad samordning och tvärsektoriellt samarbete (internt och externt)?
2. Hur skulle resultat från befolkningsundersökningar och andra statistikkällor kunna användas (mer) i den politiska styrningen?
3. Vilka erfarenheter har ni av *hälsokonsekvensbeskrivningar* samt *barnkonsekvensbeskrivningar* inför beslut? Är det något som skulle kunna användas (mer) inom era politikområden?

Formsenkät

Länsstyrelsen som folkhälsoaktör

Politiskt forum 7 mars 2024
Beatrice Högå, enhetschef
Social hållbarhet
Länsstyrelsen Värmland

Länsstyrelsen
Värmland

Vad gör Länsstyrelsen?

- Brett uppdrag för en hållbar utveckling i länet
- Ta hänsyn till enskilda människors och samhällets intressen
- Verka för att nationella mål får genomslag i länet, samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar
- Ska inom vår verksamhet främja samverkan mellan kommuner, regioner, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer i länet
- Främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet

Länsstyrelsen som folkhälsoaktör

Barnrätt
Jämställdhet
Mäns våld mot kvinnor
Mänskliga rättigheter
Funktionshinderpolitiken

Barnrätt
Jämställdhet
Brottförebyggande
Föräldraskapsstöd

Integration
Jämställdhet
Funktionshinderpolitik
Mänskliga rättigheter

Barnrätt
Jämställdhet
Mäns våld mot kvinnor
Brottförebyggande
Mänskliga rättigheter
Funktionshinderpolitik

Integration
Jämställdhet
Funktionshinderpolitik
Nationella minoriteter
Mänskliga rättigheter

ANDTS
Tillsyn alkohol och tobak
Jämställdhet

Integration
Jämställdhet
Mäns våld mot kvinnor

Barnrätt
Fritidsliv
Samhällsplanering
Mänskliga rättigheter
Brottförebyggande
Mäns våld mot kvinnor

Social hållbarhet

En samlande kraft för ett hållbart Värmland

Ett socialt hållbart Värmland är ett jämställt och jämlikt Värmland.

Det är ett Värmland där människors lika värde står i centrum.

Social hållbarhet

Mänskliga rättigheter

Barnens rättigheter

Jämställdhet

Integration

Mäns våld mot kvinnor

Folkhälsa

ANDTS-samordning

ATN-tillsyn

Personligt ombud

Yrkesväg

Funktionshinderspolitik

(Föräldraskapsstöd)

Nationella minoriteter

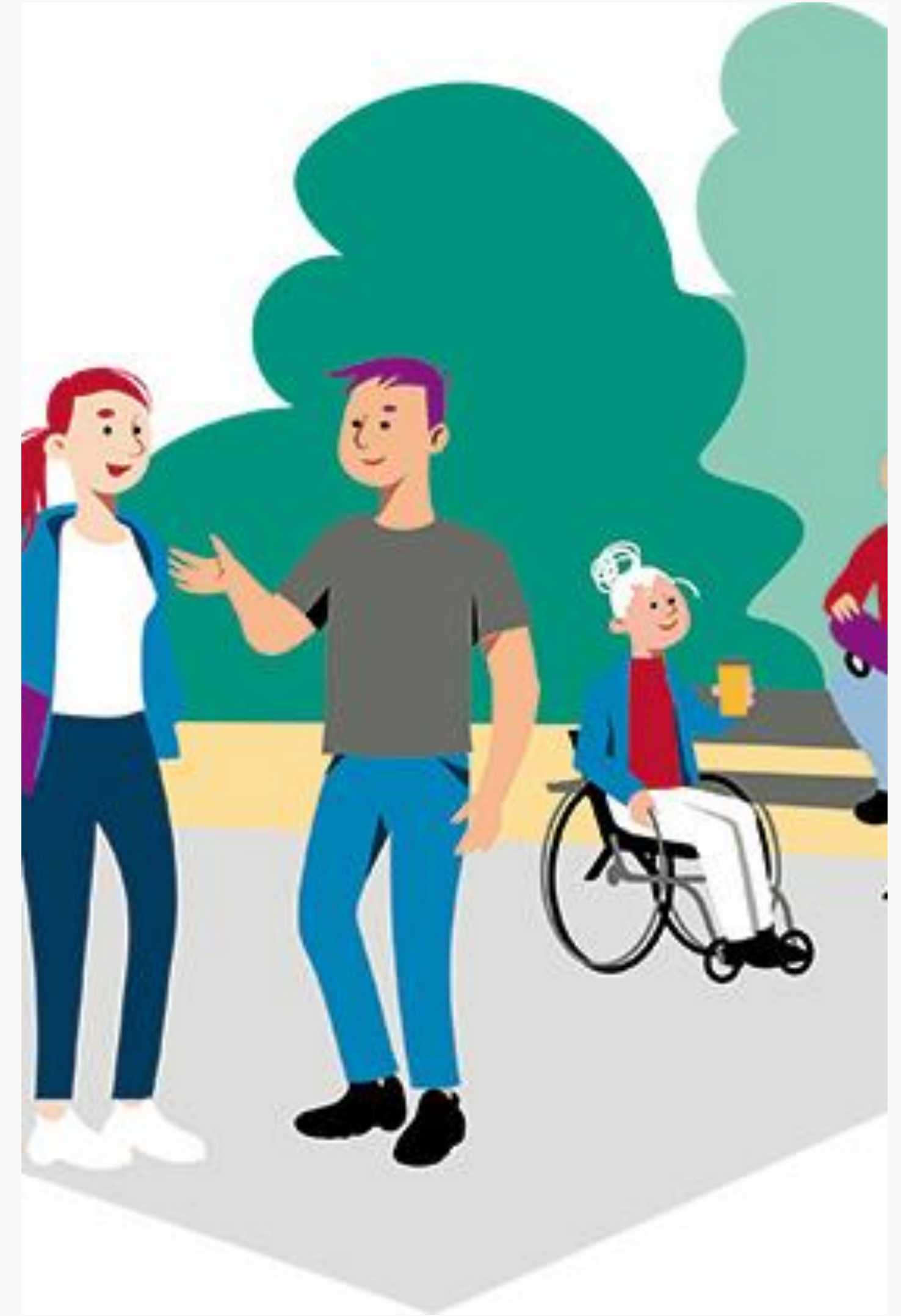
Brottsförebyggande

Konkreta exempel

- Växa i Värmland
- Elevers drogvanor
- På tal om ungdomar

Arbetet Värmland funktionshinderspolitiken
jämsättldhet samverkan
lokalt nätverk länet forum kompetensutvecklar
samt med samordnar rättigheter
könsuppdelad folkhälsa regionalt våld
förebygger ett och
myndigheter stärkt projektet statistik
Yrkesväg barn stödja för regional samverkar
förebyggande erfarenhetsutbyte kompetensutveckling lokal
männsliga samtliga förutsättningar
kunskapen samhällsförbättrar skapat
integration jämstättldhetsintegrering
deltagande kommuner

Länsstyrelserna

Folkhälsomyndigheten

- Kompletterande länk nationellt, regionalt och lokalt
- Stödja implementering av folkhälsopolitiken
- Bidra till god, jämlik och jämställd folkhälsa genom kunskapsbaserat regionalt och lokalt folkhälsoarbete
- Bidra till samarbete och erfarenhetsutbyte
- Stödja kompetensutveckling och tvärssektoriella utbildningsinsatser
- Stödja kommunöverskridande folkhälsoinsatser
- Kartläggning av den regionala, lokala aktörskartan samt behov inom folkhälsoområdet**

Stödja (samverka med) länsstyrelserna
Utgå från stödstrukturen
Länk till andra nationella myndigheter
Sammanställa en nationell bild av de länsvisa kartläggningarna av de regionala och kommunala aktörerna respektive behoven som getts i uppdrag till länsstyrelserna
Verka för att det blir en sammanhängande struktur för det svenska folkhälsoarbetet

Länsstyrelsernas uppdrag: Stödja den regionala implementeringen av den nationella folkhälsopolitiken (mars 2022- mars 2024)

Länsstyrelsen
Värmland

Syfte med kartläggningen

Lokalt och regionalt

- identifiera förutsättningar och behov i det pågående och kommande folkhälsoarbetet
- identifiera aktörer
- bidra till god dialog, fördjupade relationer
- lärande och inspiration för de lokala och regionala aktörer som är centrala i folkhälsoarbetet

Nationellt - Folkhälsomyndigheten

nationell sammanställning av det som framkommit i dialogerna tillsammans med resultaten från enkätundersökningarna.

ge en nationell bild över de strukturella förutsättningarna som finns för folkhälsoarbetet i hela landet och eventuella skillnader.

Definitioner

Generellt (strategiskt) folkhälsoarbete

- fokuserar på de **samhälleliga förutsättningar** som bidrar till en god och jämlik hälsa i befolkningen.
- se till **bredden i hälsans alla bestämningsfaktorer**.
- fokus för arbetet är de **livsvillkor och livsmiljöer** eller arenor där människor föds, växer upp, har sin fritid, studerar och arbetar samt åldras.
- en organisation kan under en viss period prioritera några områden framför andra, men i ett generellt folkhälsoarbete ses **helheten** som central för arbetet.
- en viktig del i ett generellt folkhälsoarbete är också att **beakta hur olika verksamheter och beslut påverkar olika grupper**. Det för att nå målet om en god och jämlik hälsa inom en generation.

Sakspecifikt folkhälsoarbete

har ett **uttalat fokus eller avgränsning till ett eller flera områden** som till exempel suicidprevention, narkotikaförebyggande arbete eller föräldraskapsstöd.

ett eller flera av de folkhälsopolitiska målområdena, vissa av hälsans bestämningsfaktorer eller **vissa skydds- och riskfaktorer**.

Kartläggningen består av tre delar

Enkät till
länsstyrelserna

SKR:s
medlemsenkät

Dialoger i
länen

Kartläggningens olika delar

Lokalt och regionalt

- Digital kommunavstämningar, 15/16 kommuner, ersatte länsdialoger
- Vad behövs lokalt och regionalt för att implementera den nationella folkhälsopolitiken?
  - möjligheter
  - förutsättningar
  - behov
  - hinder
- Summering på länsnivå
- Underlag för fortsatt stöd av regionala aktörer

Nationellt

31 oktober: Sammanfattningar från länsstyrelserna skickas in till Folkhälsomyndigheten
Start november: Folkhälsomyndigheten tar fram en nationell sammanställning
Våren 2024: Den nationella bilden presenteras i en rapport

Genomförandet

- Underlag SKR:s medlemsenkät (13/16 kommuner och regionen besvarat hösten 2022)
- Kontakt med kommuner via ANDTS- och brottsförebyggande nätverket
- Digitalt möte, cirka en timme
- Deltagare;
socialchef, kultur- och fritidschef, enhetschef, sektorchef, jämställdhets- och folkhälsostrateg, folkhälsosamordnare, folkhälsoutvecklare, fältsekreterare/ANDT-samordnare, ANDT-samordnare, verksamhetsutvecklare, näringslivsutvecklare/folkhälsosamordnare, strateg, utredare, utvecklingsstrateg, förebyggande samordnare/ANDT-samordnare

Innehåll

- presentation av regeringsuppdraget
- kartläggning lokalt, regionalt och nationellt
- styrdokument och politisk engagemang
- prioriterade områden
- lokala nätverk och forum
- statistik för prioritering och uppföljning
- folkhälsopolitik, delmål fokusområden och indikatorer
- regionala angränsande processer
- Möjligheter, förutsättningar, behov, hinder för att implementera den nationella folkhälsopolitiken
- Lst och RV tar gemensamt del av resultatet

1. Vilka styrkor finns i länets folkhälsoarbete?

- Förebyggande och främjande arbete, på lokal och regional nivå
- Strategiska planer
- Geografiska förutsättningar skapar möjlighet till samverkan
- Värmlandsstrategin, gemensam nämnare
- Ökad samsyn och samordna processer på regional nivå
- Region Värmlands folkhälsostrategiska plan och Healthy Cities
- Folkhälsodata finns tillgängligt

2. Vilka förutsättningar behöver främst förbättras för att det ska generella folkhälsoarbetet i länet idag ska stärkas?

- Regionalt ägarskap
- Ökad fokus på beslut som påverkar befolkningens livsvillkor
- Kunskapsbaserat/systematiskt folkhälsoarbete
- Samordning av regionala processer
- Nationell länsstyrelsegemensam styrning och ledning

3. Vilka behov av stöd finns för att utveckla det generella folkhälsoarbetet?

- Ett gemensamt strategiskt nätverk
- Digitala kunskapshöjande insatser
- Hantera och tolka folkhälsodata

- Regionala aktörer efterfrågar stöd från nationell nivå för hur det generella folkhälsoarbetet kan utvecklas i ett län.
- Stödstrukturens olika delar saknar koppling mellan nationell och regional nivå
- Jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård
- Nationella myndigheter och SKR:s roll

4. Används den nationella folkhälsopolitiken som ett stöd i det generella folkhälsoarbetet idag?

- Folkhälsopolitiken, dess målområden, fokusområden och indikatorer används i ganska liten utsträckning på ett systematiskt sätt i länet.
- På regional nivå finns generellt utvecklingsmöjligheter även om finns tydligare systematiskt och kunskapsbaserat arbete inom vissa områden.
- Den nationella folkhälsopolitiken inkluderas i någon form, i cirka hälften av kommunernas styrande dokument samt i regionens folkhälsostrategiska plan.

5. Är det något övrigt som länsstyrelsen vill förmedla till Folkhälsomyndigheten utifrån dialoger och samtal som förts under 2023, med koppling till aktörer eller behov i det generella folkhälsoarbetet?

- **Begreppet folkhälsa och folkhälsoarbete används inte alltid på lokal nivå.** Exempel på begrepp som i stället används är hållbarhet, social hållbarhet, jämlikhet, trygghet.
- Några **kommuner upplever att sparkrav** gör att förebyggande och främjande insatser ibland får stå tillbaka.
- **Lokal kunskap finns om befintliga utmaningar i samhället** och kännedom om befintliga samverkansaktörer finns.
- Flera kommuner upplever **socioekonomiska utmaningar** i form av exempelvis låg utbildningsnivå, att det finns en bidragsnorm samt att stor andel personer födda i andra länder/utanför Europa.
- **Förebyggande och främjande arbete inom idéburen sektor** på lokal och regional nivå är viktigt och kompletterar offentlig sektors insatser.
- På lokal nivå upplevs svårighet att hantera olika typer av **statsbidrag** inom angränsande områden, då de saknas samordning på nationell nivå.
- Länsstyrelsens uppdrag att ge stöd till implementering av den nationella folkhälsopolitiken har genom denna kartläggning bidragit till ett **ökat engagemang både regionalt och lokalt** samt ses som en möjlighet i den fortsatta utvecklingen av det generella folkhälsoarbetet i länet.

Utöver det som rapporterats in

Utmaningar och hinder

- "Svårt att förklarar vad folkhälsa är"
- Socioekonomi, utbildningsnivå, bidragsnorm, bistånd och försörjning, hög andel utrikesfödda med låg/ingen utbildning
- Svårt att mäta om insatser har effekt
- Lokal kontext för Nya perspektiv saknas, hur hänger det ihop?
- Liten eller ingen strategisk resurs i mindre kommuner
- En funktion har många uppdrag (hattar) i en liten kommun
- Ibland svårt att koppla ihop folkhälsopolitiken med pågående arbete (fast prioriteringar och insatser redan utgår från målområden och fokusområden)
- Låg svarsfrekvens i befolkningsundersökningar på grund av stor andel utlandsfödda
- Regionala processer/nätverk upplevs som stuprör
- Enklare att bedriva projekt, ibland med extern finansiering, än att arbeta övergripande/strategiskt

Möjligheter

- Utveckla samverkan med föreningsliv och näringsliv, involvera kyrkan och hyresgästföreningen
- "Sätta etiketten folkhälsa", jämlikhet eller minska ojämlikhet på det som redan görs
- 1+1=3, regionala aktörer samverkar för bättre
- Lokalt engagemang i kommuner bidrar till länets utveckling (en del i helheten)
- Preventionsstjärnan och skyddsfaktorer kan vara en hjälp att arbetet, koppla till hälsans bestämningsfaktorer
- Engagerad chef eller politisk ledning (upplevs som en viktig förutsättning)
- Fritidsbanken en viktig lokal aktör

Utöver det som rapporterats in (forts)

Behov/önskelista

- Nätverk för erfarenhetsutbyte, kollegialt utbyte, strategisk övergripande nivå
- Kunskapshöjande återkommande webinarium, både sakspecifikt och övergripande
- Stöd för att använda befolkningsdata behövs
- "En väg in" till regionala aktörer, svårt att veta var man ska vända sig och vem som gör vad
- Samordning av strategiska planer i länet för att minska stuprör (tex. ANDTS, suicid, psykisk hälsa)
- Samordna uppföljning av indikatorer inom olika områden (folkhälsa, Värmlandsstrategin, Nya perspektiv (Nära vård?))
- Samordna processer inom Nära vård, Nya perspektiv och folkhälsa tydligare (vad hör ihop och vad kompletterar varandra?), upplevs som stuprör, tydliggöra strategiska kopplingar
- Vill se "smörgåsbord" av stöd så att det går att välja utifrån lokalt behov
- Folkhälsoarbetet behöver "boxas in", tydliggöra på ledning- och styrningsnivå
- Hur kan sakspecifika nätverk samordnas (om en mindre kommun har lite resurs)?
- Fortsatta Folkhälsoveckor (RV) då man kan del av det som det finns behov inom

Dialog

Hur ser ni på förutsättningarna för ett ökat fokus på generellt strategiskt folkhälsoarbete i länet?

(som fokuserar på de **samhälleliga förutsättningarna** som bidrar till en god och jämlik hälsa i befolkningen)

Tack

Beatrice Högå
Enhetschef
Social hållbarhet, Länsstyrelsen Värmland
010-224 72 97, beatrice.hoga@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Värmland

Jämlik barnhälsa

Bakgrund

SAMVERKAN JÄMLIK BARNHÄLSA

[Jämlik barnhälsa - Region Värmland](#)

Värmland

283 196
INVÅNARE

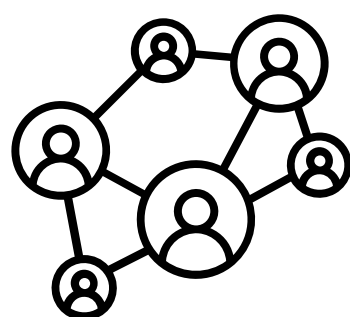

17 519 km²
AREA

16
KOMMUNER

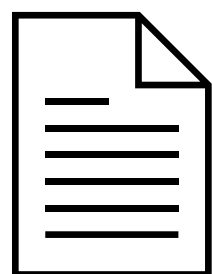

Hälsosamma matvanor och ökad fysisk aktivitet hos unga

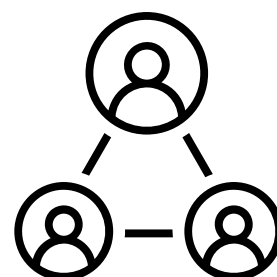
Länsnätverk

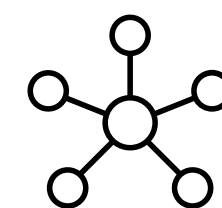
Länsstrategi

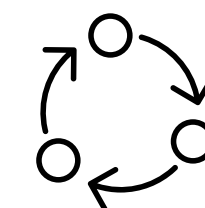
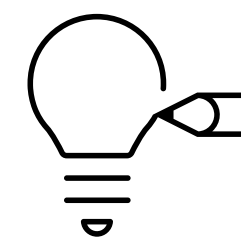
Samverkan
Jämlig Barnhälsa

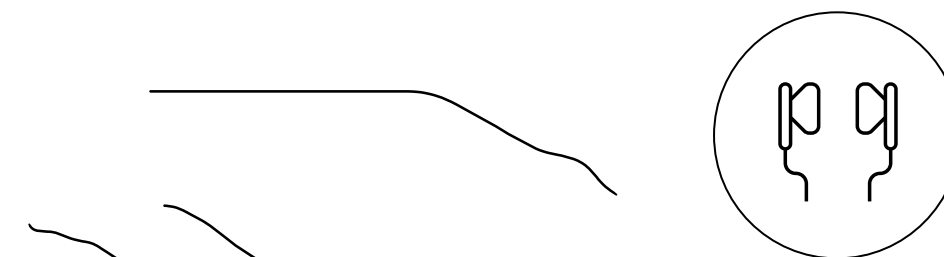
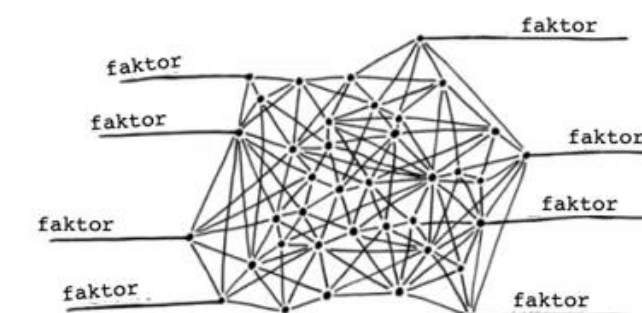
Förstå varför...

Utforska
och testa

Piloter;
Filipstads kommun,
Storfors kommun,
Säffle kommun,
Region Värmland,
Friskvården i Värmland

Vi kommer inte att skuldbelägga barn (och /eller vårdnadshavare) utan söka svaren på andra ställen.

Vi utgår från att orsaker till övervikt och fetma hos barn påverkas av många saker som har sin grund i förutsättningar och livsvillkor.

Vi vill påverka genom att involvera de som möter individer och de som fattar beslut. Genom att påverka för att förändra förutsättningar i samhället och barnens livsvillkor kommer det att påverka barns hälsa på ett bredare plan och minska ojämlikhet .

Storfors

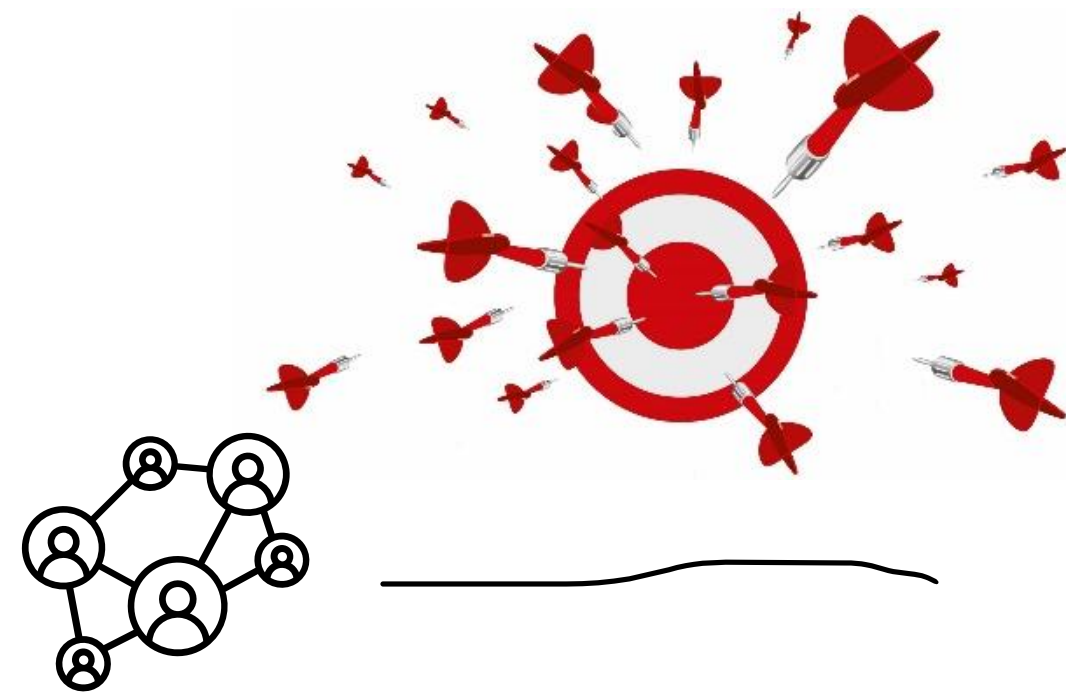

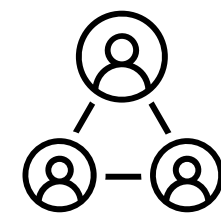
Att utforska proaktivt

Övervikt och obesitas

- Förskoleklass 20%
- Totalt 31%

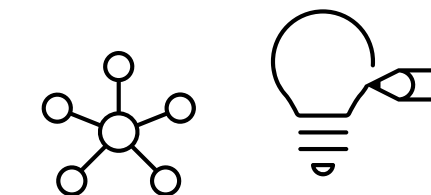

*Hälsosamma
matvanor och
ökad fysisk
aktivitet bland
unga*

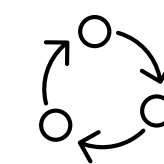

Förebygga barnfetma
baserat på data

Förstå varför...

Interventioner

Främjande som
ordinarie verksamhet

Främjande som ordinarie verksamhet

Då

- Budget i balans/år
- Folkhälsosamordnare
- Lokalt ägandeskap
- Aktiviteter
- Resursbrist; kompetens, tid och medel

Nu

- Långsiktighet i planering och agerande, en investering
- Strukturnivå-horisontellt/vertikalt
- Skickliggörande som leder till delegerat ägarskap
- Nya arbetssätt/metoder/evidensbaserat
- Modigt ledarskap

Främjande som ordinarie verksamhet

- Främjande för ekonomisk styrning:
  - Målarbete efter nya politiskt antagna mål
  - Budgetberedning- det främjande med i budgetprioriteringar/ budget kopplat till mål
- Påbörjandet av en ny Vision
- Etablerande av en utvecklingsenhet i organisationen

Säfte

Film

1899

FOLKSKOLA

UNGDOMENS HUS
SÄFFLE

Veckomöte i stadshuset mellan Unga kommunutvecklare, kommunchef och ungdomscoach

SAMVERKAN JÄMLIK BARNHÄLSA

[Jämlik barnhälsa - Region Värmland](#)

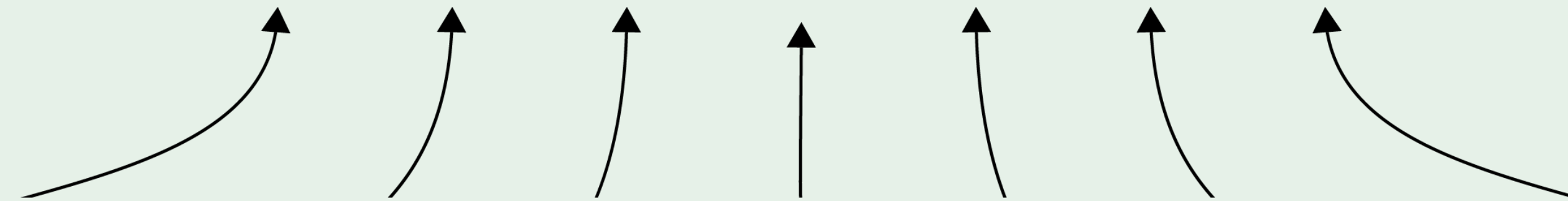
Skav och möjligheter – nuläget 2024

Anna-Karin Tollin, analytiker, Region Värmland

Malin Vikner, regional utvecklingsstrateg, Region Värmland

Vision 2040

Ett hållbart Värmland som förändrar världen

Uppdrag, styrdokument och planer

Kluster- och näringslivs-
organisationer

Värmlands kommuner

Karlstads universitet

Idéburen sektor

Länsstyrelsen i Värmland

Region Värmland

Andra regionala aktörer

**Förbättra
livsvillkoren**

Miljömässig

Barn och unga ska ha framtiden för sig
Landsbygder och städer är bättre tillsammans
Jämställdhet tillför värde för alla
Jämlikhet och inkludering för sammanhållning
Klimat- och miljöfrågor för morgondagen

**Ett hållbart Värmland
som förändrar världen**

Vi leder modigt
Vi samverkar på nya sätt
Vi utforskar proaktivt

Social

Ekonomisk

**Höja
kompetensen**

**Utveckla
attraktiva platser**

**Stärka
konkurrenskraften**

en del av
VÄRMLAND

- Arbeta för att organisationer på alla nivåer blir medvetna om strukturer och mönster som kan påverka individens möjligheter till hälsa och med det som underlag utveckla hur vi arbetar. Att sätta barn och ungas uppväxvillkor i fokus är en grund men insatserna

- Tillvarata digitaliseringens möjligheter för omställning till en hållbar utveckling och förändrade välfärds- och samhällstjänster för invånarna. Vi ska också arbeta för att stärka näringslivets konkurrensförmåga.

pro-
låga till
aftiga
ittning
ingar
t biolo-

- Arbeta för ett öppet Värmland där vi välkomnar nya människor med olika bakgrunder och erfarenheter in i grupper, arbetsplatser och nätverk. Att stärka samarbetet med fokus på inkludering och integration är en grund. Dessutom är ett utbrett föreningsliv i hela Värmland en viktig del.

Arbeta för ett robust
tem och hållbar tillf
att utöka produktio
el men även öka ins

- Stärka förmågan att se vilken kompetens som kan behövas i framtiden och möjligheter att ställa om till nya arbetsuppgifter. Det innebär att arbetstagares och arbetsgivares engagemang och ansvar för livslångt lärande behöver öka.

- Särskilt stärka barn och ungas rätt till deltagande i kulturlivet, då detta är en viktig investering för framtiden.

Utbildningsnivån har en central betydelse för hälsa, välmående och delaktighet i samhället. De som saknar utbildning behöver ta första steget i utbildningskedjan och särskilt

• Ar
vi
an

tala lös-
tionalisering
rdekedjor.

● Förbättra livsvillkoren

MÅL » GOD OCH JÄMLIK HÄLSA

MÅL » ÖKAD TILLIT

MÅL » ROBUST SAMHÄLLE

● Höja kompetensen

MÅL » TILLGÅNG TILL KUNSKAPSUTVECKLING

MÅL » ATTRAKTIV KUNSKAPSREGION

MÅL » HÅLLBAR ARBETSMARKNAD

● Utveckla attraktiva platser

MÅL » TILLGÄNGLIG REGION

MÅL » HÅLLBAR LIVSKVALITET

MÅL » ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER

● Stärka konkurrenskraften

MÅL » INNOVATIONSDRIVET NÄRINGSLIV

MÅL » LIVSKRAFTIGT NÄRINGSLIV

MÅL » JÄMSTÄLLD OCH JÄMLIK TILLGÅNG TILL
MAKT OCH INFLYTANDE

MÅL » CIRKULÄRA FLÖDEN

Värmlandsstrategin

Vision:

Ett hållbart Värmland som förändrar världen

Insatsområden:

Förbättra livsvilloren | Höja kompetensen | Utveckla attraktiva platser | Stärka konkurrenskraften

Mål:

Se Värmlandstrategin

Analys och uppföljning • Delat lärande

INSATS- OCH HANDLINGPLANER

EGNA STYRDOKUMENT OCH INSATSPLANER

INSATSER • AKTIVITETER OCH AKTÖRER

HÄR ÄR VI

STEG PÅ VÄGEN

MÅLBILD

Viktiga perspektiv • Förändringsnycklar

Skyddsfaktorer barn och ungas hälsa

- Tillhörighet och känna att man är en del av ett sammanhang
- Livet känns begripligt och meningsfullt
- Växa upp i trygga förhållande
- Goda vuxenkontakter, sociala nätverk och socialt stöd
- Motståndskraft
- Trygghet, trygg boende och bostadsort
- Tillgodose mänskliga rättigheter
- Delaktighet och inflyttande i demokrati
- Tillgång till meningsfull fritidsaktiviteter
- Trivsel i skolan
- Ekonomiska trygghet
- Hälsosamt matmiljöer

- Arbeta för att organisationer på alla nivåer blir medvetna om strukturer och mönster som kan påverka individens möjligheter till hälsa och med det som underlag utveckla hur vi arbetar. Att sätta barn och ungas uppväxtvillkor i fokus är en grund men insatserna

Vilka av skyddsfaktorerna har barn, unga, eller föräldrar makt att påverka? Vilka har kommuner, regioner och staten?

Värmlandsstrategin

Vision:

Ett hållbart Värmland som förändrar världen

Insatser

Förbättra

kompeten

platser | Stärka konkurrenskraften

Mål:

LST: samt påbörja arbetet med regionala handlingsplaner för elektrifiering

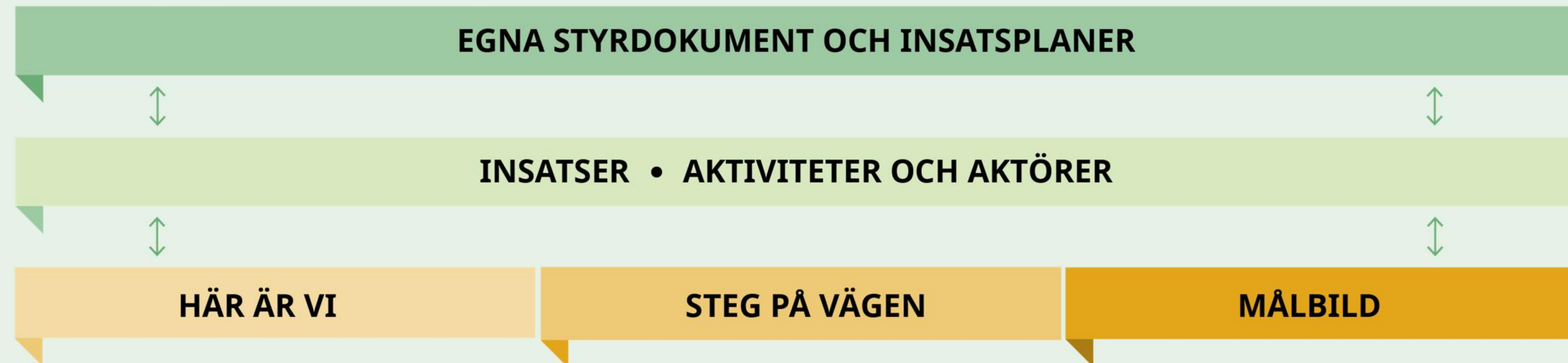

Delat lärande

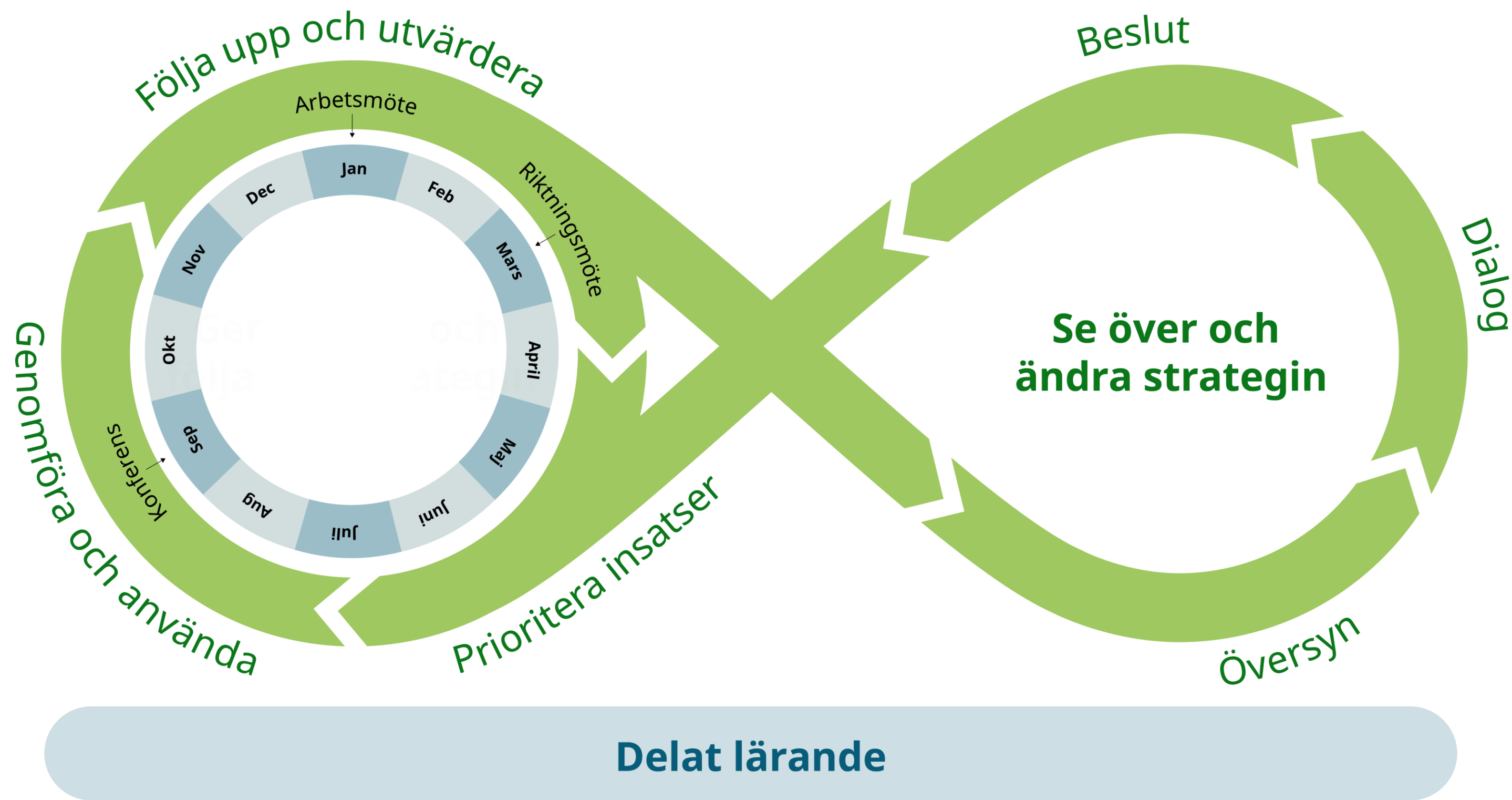
Ändringsnycklar

Analys och

Viktiga perspe

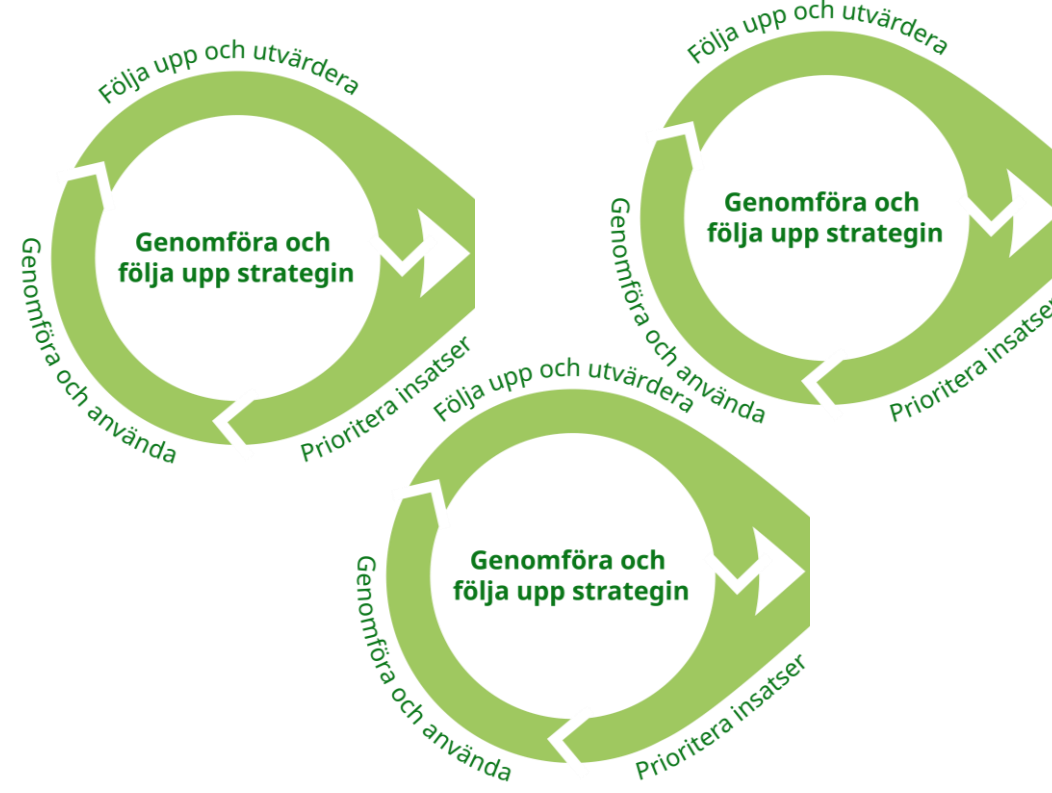

Nya Perspektiv

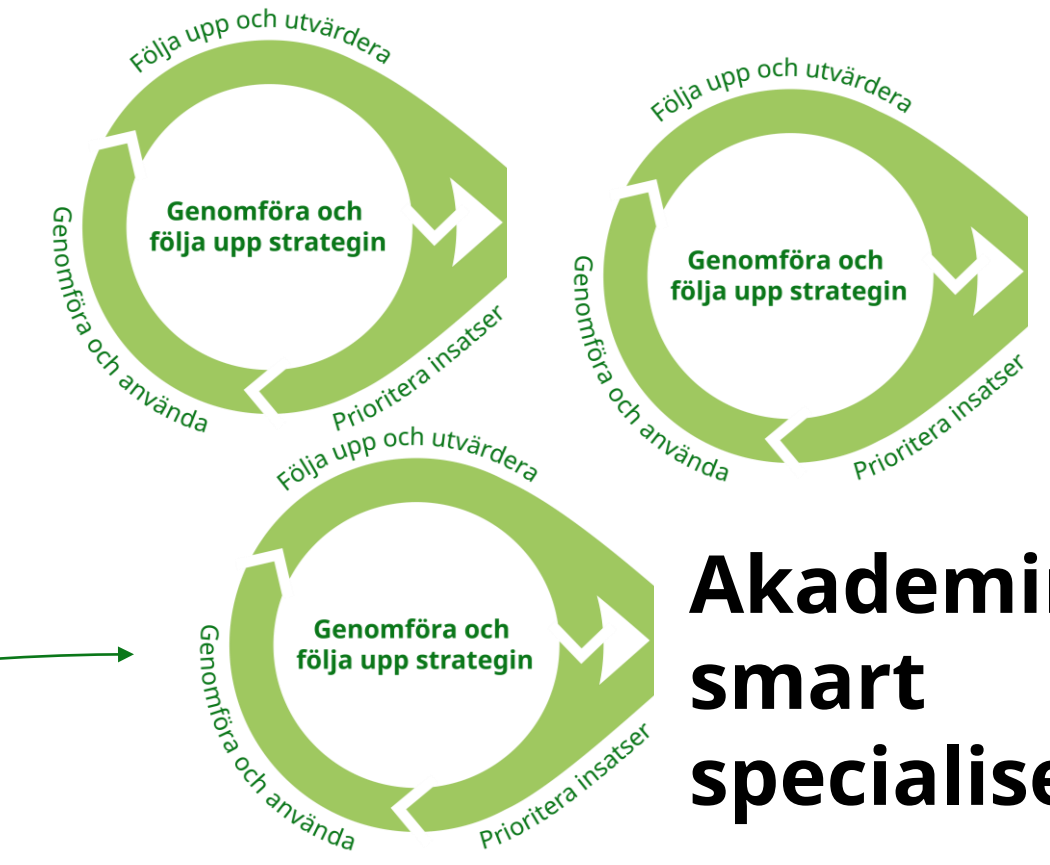
Nära vård
RKP
Barnalivet
Ungdomslivet
Vuxenlivet
Äldrelivet

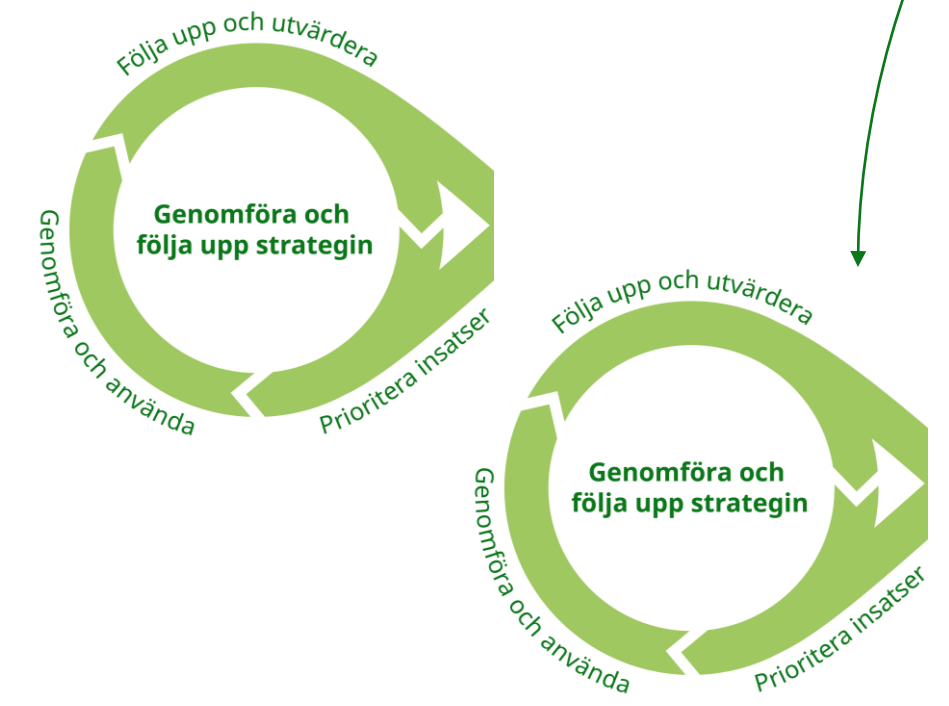
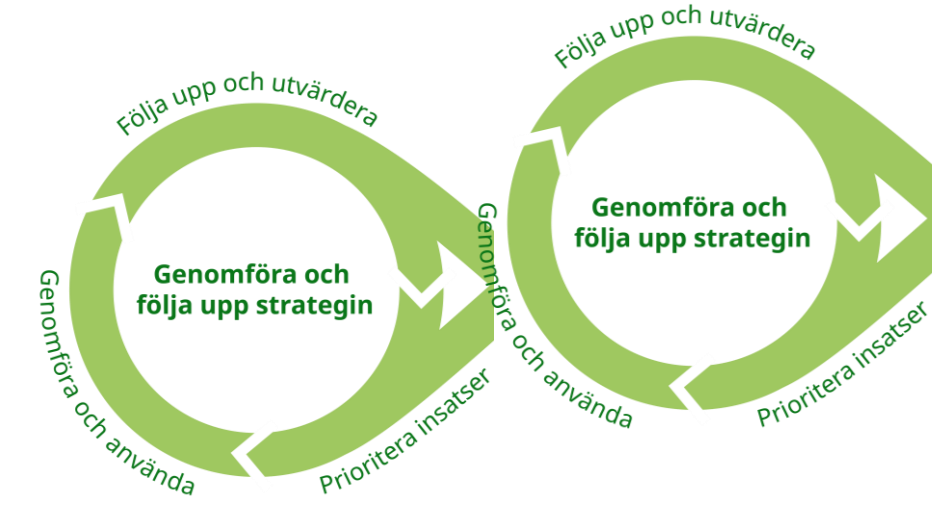
Klustersamverkan

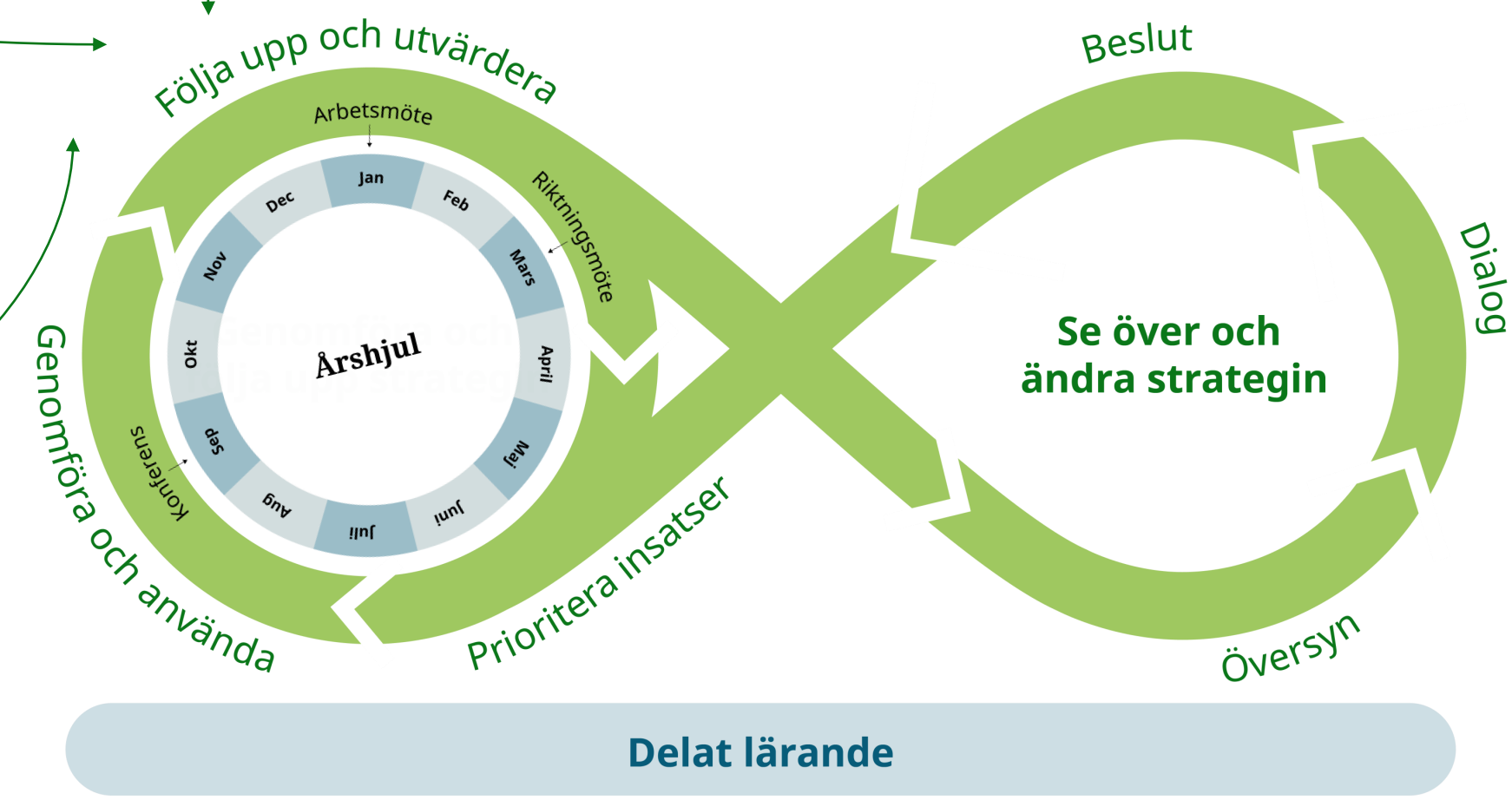
Akademien för smart specialisering

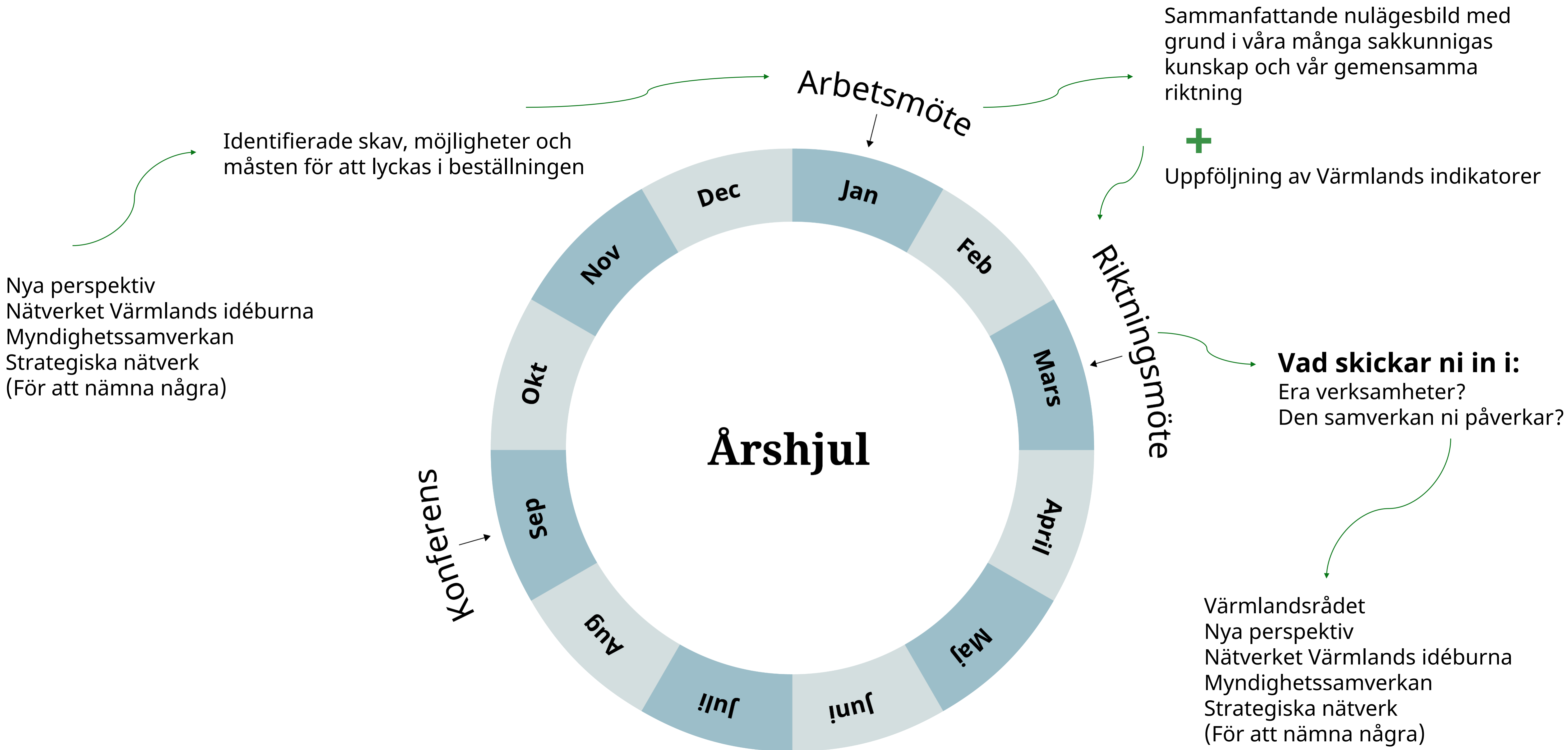
Värmlands projektparaply

Myndighetssamverkan

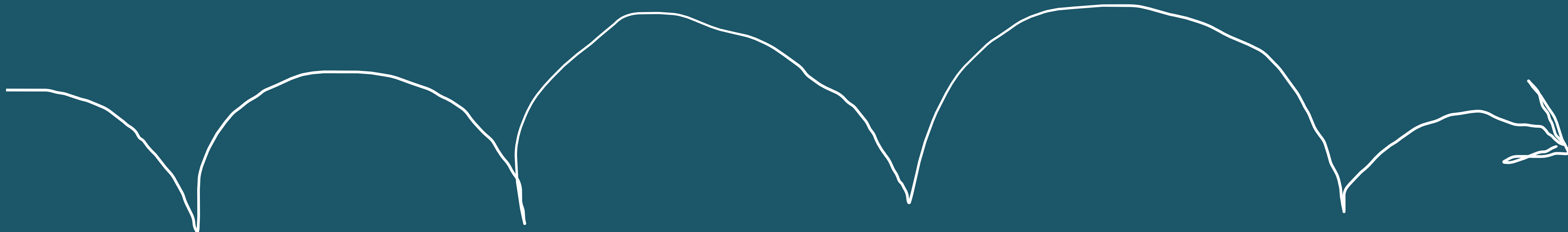

Dagens frågeställningar

Hur skapar vi
förutsättningar för
välmående barn och
unga?

Hur skapar vi effekt i
den gröna- och digitala
omställningen?

Nuläge

Nuläge

Nuläge

Nuläge

- Våga vara i det som skaver
- Riktningmöte = systemledning?
- Kulturförflyttning – ökad tillit
- Hitta dig själv i Värmlandsstrategin
- Kraftsamling som arbetssätt

Riktningsmötet 2023

Välmående barn
och unga

Grön och digital
omställning

- Motverka utanförskap
- Stärk tilliten – kunskapa om varandra
- Utveckla en mer gemensam röst
- Testa nya metoder – expeditioner?

Motverkar:

- Kriminalitet
- Ohälsa
- Minskad tillit
- Svag demokrati
- Utanförskap
- Arbetslöshet
- Personalbrist
- Missade etableringar
- Missade investeringar

Stärker

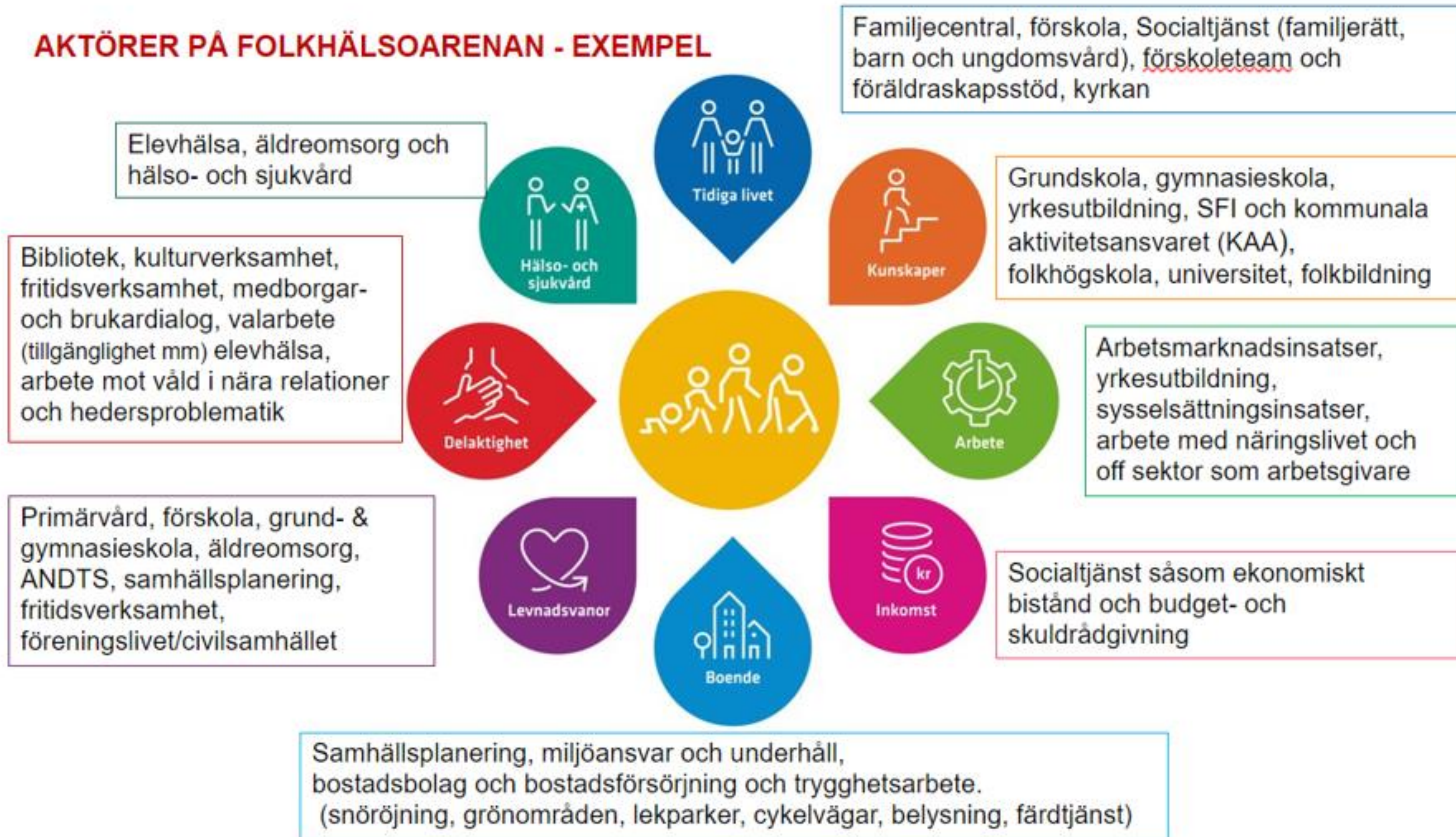
- Välmående
- Förmåga att klara skolan
- Beredskap
- Näringslivet
- Service
- Säkerhet/stabilitet

Nuläget?

- Mål finns – mer och mindre detaljerade
- Aktörer som vill se utveckling finns
- Arenor finns
- Till viss del finns också resurserna
- ... men, vi måste börja jobba på ett annat sätt
- ... och, frågan är om målbilden är tillräckligt tydlig?

AKTÖRER PÅ FOLKHÄLSOARENAN - EXEMPEL

Överenskommelser

Samverkansavtal Värmlandsrådet
- överenskommelser om barn och unga tex in där
under på sikt?

RV

Hälso- sjukvård
Kollektivtrafik
Kultur och bildning
Regional utveckling

Idéburen

Rådet för idéburen sektor
Funktionsrättsrådet
Pensionärsrådet

idéburen

Idrottsförening
Kulturförening
Operan
Västana
Funktionsrätt
PRO

Nya perspektiv

Politisk styrgrupp
Liven
Arbetsgrupper

Värmlandsrådet

Ordföranderåd
Direktörsberedning
Sakområdesforum x 3

Mötesplatser

Dagar socialchefer
Dagar Värmlandsrådet

Kompetensförsörjningsrådet

Strategiska yrkesnätverk

Kommundirektörsnätverket
Näringslivsansvariga
Kommunikatörsnätverk
Varumärkesnätverket
EU-nätverket
Planerarnätverket
Socialchefernätverket
Ekonomiechefer
HR-nätverket

osv

Värmlands läns vårdförbund

Politisk styrgrupp

Myndigheter

Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen
Trafikverket

Skolchefsnätverket

Länsstyrelsen

Olika ansvarsområden

**Så vad skickade arbetsmötet med oss att
arbeta vidare med?**

VÄRMLAND

Förutsättningar för att agera för förändring?

Vad ser vi?

Bakomliggande orsaker?

2024

~~2023~~

Nulägesanalys 2024

En analys samskapad av Värmlands regionala utvecklingsaktörer

VÄRMLAND

Arbeta smart och missionsdrivet, genom att:

- Besluta att det regionala ledarskapet ska arbeta missionsdrivet kopplat till genomförandet av Värmlandsstrategin mot missionerna inom smart specialisering – *smart och hållbart energisystem och hållbara, hälsosamma och jämställda smarta samhällen.*
- Möjliggöra för medarbetare att både initiera och delta i verksamhetsutveckling.
- Fokusera på digitalisering och datadriven innovation – när tjänster och produkter utvecklas utifrån insamlade data finns ett faktiskt behov.

Förbättra samordning och samverkan, genom att:

- Säkerställa att den dialog som påbörjats också färdigställs och implementeras så att Region Värmland och Länsstyrelsen Värmland är överens om uppdrag, mandat och roller. Börja med områden kopplade till den gröna och digitala omställningen.
- Ge uppdrag till lämpliga aktörer att samverka kring en regional överenskommelse och/eller omställningsplan för Värmland.
- Ge uppdrag till etablerade samverkansarenor att ta fram en plan för hur man säkerställer arenans fortsatta relevans.
- Säkerställ att verksamheter och medarbetare har tydliga mandat och befogenheter att samverka i relevanta frågor och med relevanta aktörer.

Stärk målgruppens inflytande i beslut som berör dem, genom att:

- Ge uppdrag till den egna organisationen/verksamheten att ta fram en plan för målgruppsinvolvering i insatser, projekt och beslut.
- Öka kunskaper och färdigheter i att arbeta med användar- och målgruppsinvolvering.

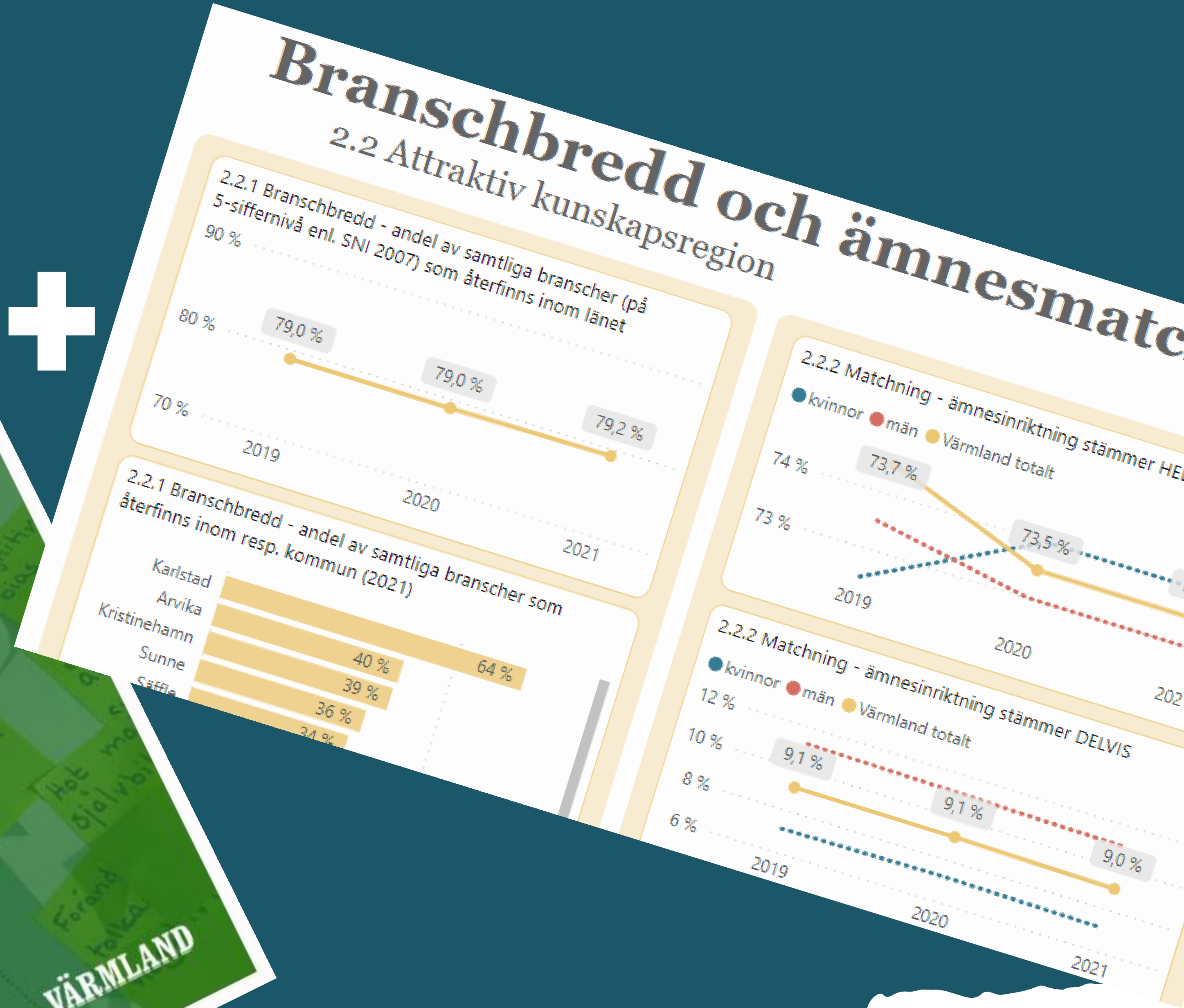
Höj kompetensen på flera nivåer, genom att:

- Ge uppdrag att utifrån Länsstyrelsen Värmlands vindkraftsanalys ta fram ett kunskapsunderlag riktat mot olika målgrupper – barn, unga och vuxna invånare, chefer/ledare och politiker.
- Ge uppdrag till den egna organisationen/verksamheten att ta fram en plan för hur ett dynamiskt och flexibelt kunskapsbyggande kan vara en del av beslutsprocessen, för att säkerställa att beslut fattats med förståelse för behovet och beslutets effekter.
- Utbilda i missionsdrivet arbetssätt.

Prioritera resurser för att bygga freden, genom att:

- Ge uppdrag till den egna organisationen/verksamheten att rita upp hur ett främjande arbete skulle se ut i er organisation/verksamhet och vilka steg som behöver tas för att implementera ett sådant arbetssätt, inklusive mätning och uppföljning av effekter.
- Omhänderta rekommendationerna från pilotexpeditionen mot utanförskap:
  - ✓ Kampanj – säg hej!
  - ✓ Gräv där vi står – gör mer och bättre
  - ✓ Tvärorganisatorisk grupp eller samverkansarena
  - ✓ Mäta och följa upp arbetet

Time-out

Med din närmaste granne – 2 & 2

Reflektera tillsammans:

- Vad har ni hört berättas precis?
- Vad fastnade hos dig?

 5 min

VÄRMLAND

Gå till [menti.com](https://www.menti.com) | och använd koden **5855 8702**

Gå till

www.menti.com

Slå in koden

5855 8702

Eller använd QR-kod

Hur kan vi agera för att verka i mellanrummen - med andra avdelningar och organisationer?

Hur kan vi agera för att involvera dem det berör?

Som politiker, hur kan du skapa incitament för cheferna att stärka ett sådant arbete?

1

Hur skulle du utifrån din roll kunna bidra till att sätta ett främjande arbete på din verksamhets agenda – hur skulle du kunna jobba med verktyg som budgetprocessen?

Hur skulle vi kunna arbeta annorlunda med ledning och styrning för att möjliggöra främjande arbete?

2

Hur skulle det mer specifikt kunna ta sig i uttryck i era organisationer?

Vilka möjligheter har ni att öka
arbetet med datadriven
innovation och digitalisering?

3

Vilka behov ser du?

www.varmlandsstrategin.se

en del av
VÄRMLAND

Tack så mycket!

Nästa steg

- Vad är nästa steg för oss i forumen i processen med att skapa förutsättningar för välmående barn och unga för?
- De båda presidierna har haft dialog om ev nytt gemensamt forumstillfälle hösten 2024. Är det forumens mening eller ska det ske på annat sätt mot bakgrund av vad vi hört här idag? Hur kan vi tänka kring Värmlandsrådet?